

מגיל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרץ רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

י"א סיון תשס"ח

בהעלותך

שנה י"ב גליון תקס"ג

תוכן העניינים

- לקח טוב.....עמוד ב'
- דבש תמרים.....עמוד ג'
- בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
- פרפראות לחכמה.....עמוד ז'
- ודרשת וחקרת.....עמוד ח'
- פניני התורה.....עמוד י"א
- חוקים להורות.....עמוד י"ג
- הילולא דצדיקיא.....עמוד ט"ו
- חורבן בית שני.....עמוד י"ז
- משולחן מלכים.....עמוד י"ח

ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה

הצ'ר גינת ביתן המלך הומה אדם, תכונה והמולה רבתי שררה בחללה, בעלי מלאכה ופועלים רבים מילאו את ארמון המלוכה כשהם עובדים במרץ רב לשפיץ ולהדש את בית המלכות, גם ציירים אומנים כמלאכתם הוזמנו לשם שיקטמו את הבית, לאחר שהסתיימה עבודת הקישוט והציור באו למקום מוכי הציירים וגם אנשים רבים מבני העיר כדי לראות את הציורים היפים.

בין הבאים היה גם כפרי אחד איש פשוט מאוד, היה שם ציור של צייר שהפליא לצייר שיכולת בתוך שדה של חיטים ועל גבי השיכולת עומדת ציפור, אמר האיכר לצייר: הנך מצייר באופן לא נכון, שהרי השיכולת בשדה נעה כמעט תמיד ברוח וכיצד יתכן שציפור תעמוד עליה.

כעבור זמן מה הפנה הכפרי את מבטו וראה שמציור איך שאיכרים הולכים אחרי מחרישה, גם כאן מוצא האיכר חסרון גדול, משום שבדרך כלל האיכרים הולכים בעת העבודה אחרי המחרישה מצד ימין, והצייר צייר את האנשים מצד שמאל, התבייש הצייר מהערותיו של הכפרי כי ראה שהצדק עמו.

לאחר מכן התבונן האיכר בציור של נער המשרת בחדר הפנימי של המלך, וגם כאן מוצא האיכר דופי בציורו, אך הפעם התרגז הצייר וצעק על האיכר ואמר: כאשר הערת מה שהערת על ציורי הקודמים, קיבלתי את דבריך ברצון, משום שידעתי כי הנך מבין בדברים אלו הקשורים לשדות ולעבודת השדה, שהרי זה עיסוקך, אולם מה לך ולחדרי המלך, כלום ראית פעם חדר של מלך עד שהנך הוגה דעות גם על עניינים אלו.

והנמשל מובן, ישנם אנשים המטילים דופי בשלומי אמוני ישראל למרות שלאנשים אלו בעצמם אין כל השגה בגדלותם של גדולי ישראל, והוא הדבר אשר אמר הכתוב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות ותמונת ה' יביט ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה, כלומר איך מלאכם לככם לדבר על משה רבינו איש האלוקים, מה יודעים אתם אנשים פשוטים על הנעשה אצל המלך פנימה, וכיצד אתם יכולים לחוות דעה על דברים שאין לכם בה כל מושג.

וכדמסופר על אחד מחסידי הרה"ק מרוז'ין זי"ע שנזדמן לו אי פעם להיות אצל הרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע, והי' האיש מהרהר בלבו שרבו הרה"ק מרוז'ין זי"ע הוא צדיק אמת ולא כן הצדיק מפרעמישלאן, וכשהרה"ק הרגיש בדבר נענה לעומתו, דהנה לכאורה צריך להבין למה דנו את המקושש עצים בעונש חמור כזו, אלא העצים אלו הצדיקים וכמאמר הכתוב (במדבר יג ב) היש בה עץ אם אין, ומקושש עצים הוא זה שאומר, רבי זה הוא צדיק וזה אינו צדיק, ולכן נענש המקושש בעונש חמור.

קול יסודי התורה
21721 - 03.6171120

מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
84	יום ראשון גיטין דף פד:
85	יום שני גיטין דף פה:
85	יום שלישי גיטין דף פה:
86	יום רביעי גיטין דף פו:
86	יום חמישי גיטין דף פו:
	ער"ש וש"ק - חזרה

7.25	זמן הדלה"ג	8.11	ס"ז קר"ש א
7.10	ירושלים	9.06	ס"ז קר"ש ב
9.01	זמן מוצש"ק	9.41	ס"ז תפלה א
9.03	ירושלים	10.18	ס"ז תפלה ב

לקה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

והאספמם אשר בקרבן התאו תאור, שהערב רב התאו ולא ישראל, כי אין שייך תאור בבני אמונה, כיון שבכל דבר שהסר לו אומר מסתמא איני צריך לזה, שאם היה צריך לי היה השו"ת נותן לי כמו שמברכים העושה לי כל צרכי. (רע קודש)

☆

שמו העם ולקטו, שמו העם פי' דאין לך שמוות גדולה מזו, שולקטו פי' שכל יגיעתם וטרחתם הוא לצורך מזונם. (דברי מנחם)

☆

ישחט להם, תאות האכילה עצמה היא שתכלה אותם כאילו שהוטים הם, וזהו ישחט להם. (צמח ה' לצבי)

☆

אם את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם, בא לומר דלא ייתכן למלאות תאותם כי גם לאחר שהכל ייתן להם, לא יוכלו למצוא סיפוק בכך. (תורת אבות)

☆

מקברות התאור נסעו העם הצרות, לאחר מקברות התאור שזכו לביטול התאות, נסעו העם הצרות שנתקרו אל השו"ת בהסתופפם בהצרותיו ית' שהן תורה ויראת שמים. (ליקוטי מהר"ש)

☆

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני הארמה, משה רבינו היה סבור כי הוא פחות ושפל מכל האדם, אפילו מזה על פני הארמה השקוע כולו בארצות בדימוא התחתונה. (בעל שם טוב)

☆

והאיש משה עניו מאד מכל האדם, אבל לא מכל אדם, דאדם היינו ישראל בקדושתו אתם קרוים אדם בזה לא היה עניו אלא יונבה לבו בדרכי ה', אך מכל האדם שהוא בענייני הגוף שגם עב"ם נקרא האדם, בזה היה עניו מכל. (חתם סופר)

☆

ותמונת ה' יביט בכל מקום שהוא מכיט ומסתכל אינו רואה אלא את כח השו"ת. (לחבות קדש)

הננו להודיע בזה שבליל שב"ק זו
תקיים ה"באטע" לאנ"ש
בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
בשעה 11.45

על פי ה' ביד משה, רק אם ביד משה פי' האדם דבוק באמונת צדיקים, אז יש ערך למעשיו והם על פי ה'. (בית אברהם)

☆

ותקעו בהן ונועדו אליך כל העדה אל פתח אהל מועד, שהקב"ה אומר למשה, כאשר תוכיחם או ראשית תוכיחם יהיה בענין האחדות שיתאחדו, וז"ל ותקעו שיהיו נתקעים, הן הוא אותיות שאין להם זיווג פי' שיהיו באחדות, אז וודאי בלתי ספק, ונועדו ויתקבצו, אליך בשבילך, כל העדה אל פתח אהל מועד, כי כאשר יתאחדו ישראל, אז וודאי יבא הגואל צדק, ויבנה בנין עדי עד. (אור פני משה)

☆

וכי תבואו מלחמה בארצכם, חסר למד, דהבטיח השו"ת דאפילו חרב של שלום לא יעבור בארצכם אך אם יתבטלו מלימוד התורה יכול לבוא מלחמה, וזה רמז חסרון הלמד שהמלחמה תהיה בארצכם אם יהסר מכם לימוד התורה, ובאם יהיה לימוד התורה אין שטן ואין פגע רע. (אגרא דבלה)

☆

ונושעתם מאויביכם, דע"י שישראל צועקים אל ה' מהמת צרה, נושעים בכל העניינים, וזהו ונושעתם, ישועה כללית מאויביכם ע"י האויבים שצעתם עליהם, תבא לכם ישועה בכל ענייניכם. (מהר"ד מבעלזא זי"ע)

☆

ונושעתם מאויביכם וייום שמתכם, פי' הפסוק הוא, דבכחה של שמתח לעורר ישועה. (אמרי אמת)

☆

ונסעו הקהלים נושאי המקדש, ברש"י נושאי דברים המוקדשים, ר"ל דעבודת הלויים היה לעלות כל תפילות ישראל, וזהו דברים המוקדשים, לשון דיבורים המקודשים, וזהו עבודת הצדיקים שבכל דור. (תפארת שלמה)

☆

וארון ברית ה', ברש"י לוחות ושברי לוחות מונחים בארון, ר"ל דהצדיק נקרא ארון צריך שיהיה לוחות היינו התורה ושברי לוחות היינו לב נשבר בארון ששניהם צריך להיות בהצדיק. (תורת חיים)

☆

ויהי העם כמתאוננים רע בעיני ה', מאחר כמתאוננים פי' שנפלו בעצבות, לפיכך רע בעיני ה'. (צדקת הצדיק)

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, התורה הקדושה משמיענו בזה דרך הישרה שיבור לו האדם, דאחר כל קיום מצוה יפשפש במעשיו אם עשה המצוה כתיקונה, וזה שאמר הכתוב בהעלותך את הנרות, שכבר העלה את הנרות, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, יראה להאיר המצוה שיהא פורחת לעילא. (באר מנחם)

☆

וזה מעשה המנורה עד ירכה עד פרחא מקשה הוא, דהמנורה הוא נגד אברי הגוף, ולזה אמר וזה מעשה המנורה היינו העיקר שיהיה הכל מקשה ואחת, וכל ענייניו יהיה בעבודת ה' ולא לשים פניה אחרת. (דברי חיים)

☆

וזה מעשה המנורה עד ירכה עד פרחא מקשה הוא, הנה המנורה רומז על התורה ואמרו יגעת ומצאת תאמין, וזה עד ירכה עד פרחא מקשה, שבאה ע"י יגיעה והנה באמת כל אחד יש לו חלק בתורה, והשו"ת הראה למשה כל מה שתלמוד ותיק עתיד להדש, וזה כמראה אשר הראה ה' את משה בן עשה את המנורה שע"י יכול להדש. (אך פרי תבואה)

☆

למה נגרע לבלתי הקריב וכו' וידבר ה' וכו' איש איש כי יהיה טמא לנפש וכו', הנראה ששאלו סיבת התרחקותם מכלל ישראל, וידבר ה' איש איש כי יהיה טמא לנפש, שסיבת התרחקותם, יען שהמה נפרדים מעדת ישראל, וכפי דברי הוזה"ק שהם בעצמם הרגישו מעלותיהם שראויים המה להיות איש מלשון שררות וע"ז נטמאו מומאת המה, משי"כ אם מבטלים א"ע בהציבור הטומאה נדחה מהם דטומאה הותרה בציבור. (ישמח ישראל)

☆

ואיש כי יהיה טהור וברוך לא היה, שהאיש היושב בביתו ואינו נוסע בדרך, יותר נקל לו להיות ככהינתן טהור. (אמרי קדוש)

☆

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יפעו, פירשו הצדיקים זי"ע דהכתוב בא ללמדנו על פי פי' ע"י הפה, ה' יחנו יכולים להתקדש את עצמם, ולעשות מקום להשראת השכינה, ועל פי ה' יפעו, שהוא חס ושלום התרחקות מקדושה ודי למבין. (אילנא דחיי)

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

של אהרן שבגודל קדושתו שלא הי
בו שום שמץ חטא ועון, שלא שינה
פיי שלא הי צריך לשנות קיום
המצוות עם עצות ותחבולות שונות
להנצל מהסמ"א כי קיום מצוותיו
בקדושה ובטהרה הועיל לו שיעלו
לרצון לפני אדון הכל.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

☆

עשה לך שתי חצוצרות. וכאזכב
ישראל איי בשם הרה"ק ממעורייטש,
עשה לך שתי חצוצרות נוסריקון
שתי חצי צורות, ויש לבאר בהקדם
דברי האפיקי יהודה לפרש הכתוב
שמה נפש עבדך כי אילך הי נפשי
אשא, שהשי"ת המביע באדם כח
המתאוה שישתוקק יותר ממה שיש
לו ולא יסתפק במה שהשיג, כדי
שעל ידי כח המתאוה יבקשו לעלות
במעלות התורה והמצוה וכל מה
שהשיג יחשב מעט מועיר, אולם לא
כן הוא בעולם הזה אמרו איזהו
עשיר השמח בחלקו שיסתפק
במיעוט שלפניו ולא יתאוה יותר,
ולזה בקש דוד המלך שמח נפש
עבדך, אתה הי שימה נא מדת
השמחה והסתפקות בנפש עבדך
בעסקי הנוף, ואמר במתנצל למה
איני משתדל בזה בנפשי, כי אילך
הי נפשי אשא, בכח המתאוה
בנשיאת ראש יותר ויותר ממה
שבידי, והם שני הפכים על כן אני
מבקש שמח נפש עבדך עיי"כ, והו
הכוונה דהנה כסף הוא לשון חמדה
ע"ד הכתיב נכספיה וגם כלתה
נפשי, היינו שיהיה הנפש משתוקקת
לשני צורות לשני הפכים, בצרכי
עולם הזה למעט ככל האפשר,
וברכי הי לעלות מעלות וכוה לא
יסתפק במועט.

(הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א)

פסק בשו"ע הרב שצריך ללמדו עד
שיגיע למדה זו שיוכל בעצמו ללמוד
ולחבין ולהורות הלכה למעשה מתוך
עיון בתלמוד ופוסקים עיי"כ, והו
הכוונה בהעלותך את הנרות, רומז
בשעה שיבא האדם להעלות נר
מצוה ותורה אור בכניו אחריו
כמצווה עליו ולמדתם אותם את
בניכם, אזי צריך להדליק עד שתהא
שלהבת עולה מאליה, היינו עד שיגיע
בן למדה זו שיוכל ללמוד מעצמו
ויוכל מאליו להבין ולהשיכל בתורת
הי.

☆

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה
העלה נרותיה וכו'. פירש"י להגיד
שבחו של אהרן שלא שינה. והקשו
המפוי איך ס"ד שאהרן ישנה מצוות
השי"ת, וי"ל בהקדם מה שמבואר
בספרן של צדיקים עה"פ (ירמ"י ד')
נירו לכם ואל תזרעו אל הקוצים,
דכמו שצריך האדם לנקות השדה
מהקוצים קודם שחורש וזרע כמיי"כ
קודם שמקים מצוות הי צריך לנקות
את עצמו מכל פגם חטא, דאלי"כ הי
כוזרע אל הקוצים וכאים החיצונים
והוטפים ממנו המצוות שעשה,
והאריכו בספח"ק למצוא עצות איך
מצאנו ידינו ורגלינו בבחימ"ד מבלי
שנוסיף כח להסמ"א ח"ו בהמצוות
ומעשי"ט, ובקדושת יו"ט נתן עצה
עיי נתינת צדקה עיי"ש, ובדברי
יואל נתן עצה אחרת עיי צירוף
לצדיקי אמת באמירת לשם יהוד
בשם כל ישראל, עיי"ש, אמנם זה
פשוט וברור שהצדיק במעשיו שהי
נזהר מכל פגם ואשמה, המצוות
שעושה עולים מאליו לרצון לאדון
הכל, ואינו נצרך לשנות קיום מצוותו
בשם עצה, ועיי קאמר ויעש כן
אהרן קדישא ופירש"י מניד שבחו

בהעלותך את הנרות אל מול פני
המנורה יאירו שבעת הנרות. וי"ל
לפי מה דאיתא בילקוט בהעלותך את
הנרות למה שבעה נרות כנגד שבעת
ימי בראשית, ומבואר שמעשה
המנורה מכוונים נגד ימי השבוע,
והנה ידוע כי גי ימים שלפני השבת
שייכים לשבת הבאה וגי ימים
שלאחר שבת שייכים לשבת
שלפניהם וכדאיתא בניטין חד
בשבתא ותרי ותלתא בתר שבתא
ארבעה וחמשה ומעל שבתא קמיה
שבתא, וא"כ כיון ששבעת הנרות
רומזים על שבעת ימי השבוע נמצא
דהנר האמצעי רומז אל יום השבת,
שהוא האמצעי בין גי ימים שלפני
השבת ובין גי ימים שלאחר השבת,
והן נודע שהשפעת הקדושה השורה
על האדם ביום השבת תלויה בהכשר
מעשיו בימי החול, וי"ש בהעלותך
את הנרות, היינו שכאשר מתעסק
להעלות אל הקדושה את ימות
השבוע שהם מכוונים אל נרות
המנורה, תהיה כוונתך אל מול פני
המנורה יאירו שבעת הנרות, הוא
הנר האמצעי הרומז על שבת שעל
ידי שיאיר בקרבן שבעת הנרות
היינו ימות השבוע כך יזכה
להשפעות ביום השבת כי הא כהא
תליא.

☆

בהעלותך את הנרות אל מול פני
המנורה יאירו שבעת הנרות. פירש"י
על שם שהלחב עולה כתיב בהדלקתן
לשון עלייה שצריך להדליק עד
שתהא השלהבת עולה מאליה. ויש
לפרש בדרך רמז דאיתא בגמרא
האב חייב בכנו ללמדו תורה דכתיב
ולמדתם אותם את בניכם, והאריכו
הפוסקים למעניותם עד כמה חייב
אדם ללמד את בנו תורה, והתניא

KOJLELL AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KEDISHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כ"ק אברכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רח"ק קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה ז"ע - בהדרכת והמשכת מ"מ כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יגל יעקב ישראל

ביקרא דאורייתא, נשגב בהני שורצא, כסא דברכצא, מלא טיבותא, באצות יקר ורבותא, קדם מע"כ ידידנו הרבני הנגיד הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה, בקרב שלומי אמוני עם סגולה, רודף צדקה וחסד בכל עת ועונה, ובפרט צומך כוללנו במידה מרובה ונכונה, שמו הטוב מהללים בשפת רצנה,

מוה"ר ישראל יעקב שפילמאן שליט"א

משרי האלף למען החזקת הכולל

לרגל שמחת נישואי נדתו שתחי' בת בנו ידידנו היקר הנכבד והמהולל, אחוב גפי כל, לנו עד לכל קדשינו, תמיד נלהב לכולנו.

מוה"ר מרדכי מנחם הי"ו, משרי האלף למען החזקת הכולל

עב"ג הבחור החתן החשוב והיקר ני"ו בן ידידנו מוה"ר נח קליין הי"ו

והנה כי בן יבורך גבר ירא ה' מחותנו ידידנו החשוב הרה"ח ר' יעקב איצקאוויטש שליט"א

זכות החזקת התורה, ישפיע לו רב שמחה ואורה, ומשמחה זו יזמשך לו רב ברכות ושובע שמחות, ויזכה להמשיך לעמוד לימינינו מצורך הרחבת הדעות, ולהרבות במעשי הצדקה והחסד בכל עת.

בברכת התורה

הנהלת הכולל

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

זכרון מאיר - בני ברק

מודעה רבא לאורייתא

הננו מודיעים בזה לכל אנשי שלומינו הע"י

כי אי"ה ביום שבת קודש אחה"צ ילמד

הר"ר עמרם יעקב בינדער שליט"א

שיעור בפרקי אבות עתובל בדרוש פוסק ואגדה

בשעה 6.40 בדיוק בבית מדרשינו

בברכת שבתא טובא

הגבאים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

אספה לי ... מזקני ישראל

ה' פתאום אל משה ואל אהרן" משום שהתיבה "פתאום" מפסיקה, ואכן ביחד עם פסוק זה המספר נכון הוא שבע עשרה פעמים כדאיתא במדרש.

הרק אך במשה דיבר ה'

בעיר קעשינוב היה אחד מחסידי הרה"ק ר' יצחק מסקווירא זצוק"ל שהיה חולה מסוכן רח"ל והרופאים אמרו נואש כי יש לו המחלה המרה ל"ע שהיו קוראים בלשונם "ראק" והיה הולך וכחוש מאוד כידוע מחולי הזה, ונסע לסקווירא על שב"ק פרשת בהעלותך, (כי היה מרגלא בפי החסידים שכשנסעים על שבת זו הוא כמו שנוסעים על חג השבועות, שהיו אומרים "שבת נאך שבועות", פי השבת אחר שבועות הוא עוד שבועות), והגיש פתקא דרחמי להרה"ק ובכה לפניו מאוד וסיפר לו כי הרופאים אומרים נואש כי חולי זה אי אפשר להרפא וביקש מלפניו שיבקש עליו רחמים, וקרא הרה"ק את הפתקא ואמר לו: מה אומרים הרופאים שזה "ראק" הלא מקרא מלא הוא בפרשתו, הרה"ק אך במשה דיבר ה" ומשמעו כך, חולי של "ראק", אך במשה הוא, שזה שייך לצדיק הדור לרפאותו, כך דיבר ה', ע"ד ישלח דברו וירפאם, והמתין כרגע ואמר: "הלא גם בנו דיבר וישמע ה'", ואמר לו סע לביתך וה' ישלח לך רפואה שלימה מן השמים, וכן היה שהאיש נתרפא.

אל נא רפא נא" לה

השפת אמת נודמן פעם עם הרה"ק מאוסטראווצא זי"ע ונתקשרה ביניהם שיחה, קודם שנפרדו זה מזה הזכיר הרה"ק מאוסטראווצא את שמו ושם אמו וביקש מהשפ"א שיתפלל עבורו לרפואה שלימה, השיב לו השפ"א הלא אחז"ל כל המבקש רחמים על חבירו אין צריך להזכיר שמו, שנאמר: "אל נא רפא נא לה" שכך התפלל משה ולא הזכיר את שמה של מרים, וא"כ למה זה הזכיר מע"כ את שמו בפני, השיבו הרה"ק מאוסטראווצא: בכל זאת גם באותו פסוק נרמז שמה של מרים ושם אמה, שנאמר "רפא נא" שהוא בגימטריה "מרים יוכבד" שם החולה ושם אמה.

בעיר הסמוכה לבריסק פרצה פעם מחלוקת סביב הרבנות שנתפנה שם, וקמו שני מחנות שכל אחד הביא לעצמו רב משלו, והבערה ללהב יצאת שעי"ז נתלקחה והלכה אש המחלוקת והקיפה את העיר כולה, והשכיחה מלב הבריות את כל שאר הדאגות, אף את דאגת הפרנסה, יום אחד איקלע הגאון רבי יאשע בער מבריסק לעיר זו משראה את אנשי העיר שקועים ראשם ורובם בפרשת הרבנות ואין להם עול הפרנסה, אמר להם הגר"ב שעכשיו נתיישבה, לו מפני מה אמר הקב"ה פתאום אל משה לאחר פרשת המן והשליח "אספה לי שבעים איש" שלכאורה אינו מובן מה שייך זה למחלוקת שהיתה לפניו, אבל עכשיו נתחזר לי שכשראה הקב"ה את בני ישראל מריבים על הפרנסה - המן והשליח - אמר למשה "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ולקחת אותם אל אוהל מועד והתייצבו שם עמך" דהיינו עשה נא רשימה של שבעים רבנים ותראה את הרעש שיקום מזה ואיך שבבת אחת ישכחו את דאגת הפרנסה את המן ואת השליח ואת כל שאר הדאגות הרובצות עליהם.

ויאמר ה' פתאום...

פע"א בא איש אחד להמלבי"ם כדי לבקש הסכמה על ספרו שהוא מוציא לאור, ישב המלבי"ם והביט בספר ונתעכב על קושיא חמורה שהקשה המחבר על הנאמר במדרש ששבע עשרה פעמים אנו מוצאים בתורה שדיבר הקב"ה אל משה ואל אהרן בעוד שלאמיתו של דבר אנו מוצאים שש עשרה פעמים בלבד, והוא הרחיב על כך את הדיבור בחקירות ובפלפולים, נפנה אליו המלבי"ם ואמר לו, האם אתה ספרת ומצאת רק שש עשרה פעמים, מפני שבטוחני שלא ספרת בעצמך אלא סמכת על המסורת האומרת שאחת עשרה פעמים נאמר בתורה: "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן", וחמש פעמים "וידבר ה' אל משה ואל אהרן", והתעצלת לבדוק, שהמסורה לא הביאה בחשבונה את הפסוק: "ויאמר

הכונו !!!

אנשי שלומינו קהל עדתינו
מאות הלומדים כמסגרת חבורתינו

**התכוננו ביקרא דאורייתא
למעמד**

**סיום מסכת גיטין
והתחלת מסכת ביצה**

שתתקיים א"ה ברוב פאר והדר
ביום רביעי פרשת הוקת הבעל"ט

גדול יהיה כבוד המעמד הזה לכבודה של תורה

- פרטים יבואו -

חברת תהלים "תהילות יואל"

נתייסד ע"י כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בעת ביקורו בארה"ק עם אביו כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זי"ע
קרית יואל - בני ברק

לישרים נאזה תהלה

בעבור עלינו הנסיעה השנתית עם ילדי התשב"ר המשתתפים מידי שבת בשבתו בחברת תהלים
לא נוכל להתאפק מלהביע רגשי תודה וברכה המפעמת בלבינו
קדם ידידינו היקרים, עסקנים נאמנים וישרים, עושים חסד בפעולותיהם הכבירים,
אהובים ונערצים בפי כל, כל אחד בשמו הטוב יבורך ויהולל

== בראש ובראשונה ==

הר"ר יצחק שמעון ווייס הי"ו הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ו והר"ר יואל בן הי"ו
הן המה שעמדו על הפקודים בארגון וניהול כל עניני הנסיעה עצמה

מארגני קבוצה ג'	מארגני קבוצה ב'	מארגני קבוצה א'
הר"ר צבי יואל ווייס הי"ו	הר"ר אשר לעמיל שלאמאויטש הי"ו	הר"ר יואל ברד"מ ווייס הי"ו
הר"ר משה ראטה הי"ו	מנכ"ל הצלה	הר"ר יואל בנעט הי"ו
הר"ר רפאל גריץ הי"ו	הר"ר אשר אנטשיל אילאויטש הי"ו	הר"ר ישראל טויסיג הי"ו
הר"ר משה ברוך בן הי"ו	הר"ר שלמה אהרן וויינבערגער הי"ו	הר"ר יואל אברהם שווארץ הי"ו
הר"ר נפתלי מנחם שטיינמעץ הי"ו		הר"ר צבי ארי' אייבלער הי"ו
הר"ר דוד שלמה וואנהאצקער הי"ו		

שלא חסכו עמל ועורח ועמדו לאחיעזר ואחיספך בעיטב כוחם וכשרונותיהם הברוכים
לארגן הנסיעות בטוטו"ד

והברכה אחת היא לכבוד ידידינו הרבני הנכבד והמפואר
מוה"ר יעקב קליין הי"ו
אשר ארגן את ההסעות

ברכה קובע לעצמו ידידינו היקר איש ח"י ורב פעלים
מוה"ר אברהם חיים וויינבערגער הי"ו

אשר ה' לנו לאחיעזר ולאחיספך
וכאן המקום להביע רגשי תודה על אשר עומד לימינינו בכל עת

העברך בתודה ובהוקרה
יצחק אייזיק ווייס
בשם הילדים עשתתפי הנסיעה

פרפראות לחכמה

מאמרים נהמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרה משוקדים

ויכול להסגיר הנגע דאין קרוב רואה את הנגעים, וא"כ מהא דהיה משה זר ולא כהן גדול יש ראייה דקרוב אינו רואה את הנגעים. ומעתה מיושב מה שהקשו, דעל משה לא היה מצי למימר קרוב היה, דדילמא קיי"ל כמ"ד קרוב רואה את הנגעים, לכך קאמר דור היה, ומהא גופא שהיה זר ולא כהן מוכח דקרוב אסור לראות נגעים, ולכן שפיר קאמר אהרן קרוב היה ואסור לראות הנגעים. (דברי מהרי"א)

☆

והענין סר והנה מרים מצורעת כשלא וכו' ויפן אהרן והנה מרים מצורעת. ולכאורה תמוה מדוע לא כתיב גבי אהרן והנה מרים מצורעת "כשלא", ונל"פ עפ"י דברי המשנה (נגעים פ"ד) אין רואין נגעים שחרית ובין הערבים מפני שכהן נראה עוה, והנה בתוס' אי' (פנחות צ"ה בד"ה ש"מ) דבשום פעם לא הי' סילוק מסעות אלא או בתחילת היום או בתחילת הלילה, ומבואר שם בגמ' דמיד כשהענין נעלה הוא סימן לסילוק מסעות. ומעתה יובן המשך הקרא, והענין ס"ר מעל האוהל והיינו או בתחילת היום או בתחילת הלילה שכן עליות הענין סימן לסילוק מסעות, והנה מרים מצורעת כשלא, מפני שאז כהן נראה עוה, ויפן אהרן אל מרים וזה ע"כ לא היה בזמן שחרית או בתחילת הלילה דאין רואין אז נגעים, ולא ראה אהרן רק והנה מרים מצורעת ולא כשלא דלא ראה בזמן שכהן נראה עוה. (מנחה חדשה)

☆

אלדד ומידד מתנבאים במחנה. ובגמ' איתא (סנהדרין יו.) מה נבואה נתנבאו שאמרו משה מת יהושע מכניס וכו', וצ"ב מנא ילפינן דכן התנבאו, דהיכן רמו לן קרא. אך י"ל עפ"י דכתיב (שמות ב' י) ותרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתהו, ולכאורה הרי יכלה לומר כי ממים משיתהו, ומיותר נז"ן וה"א. אמנם הענין הוא כי ממי"ם ר"ת מ"שה מ"ת יהושע מיכניס, ולא רצתה לקרא את שמו על שם נבואה כזו, לכן הפסיקה ואמרה מן המים שהוסיפה ב' אותיות הללו, אבל אלדד ומידד היו מתנבאים במח-נ"ה, שהיו מוחים את הנז"ן וה"א, א"כ נשאר תיבת ממי"ם ר"ת משה מת יהושע מכניס. (תנוכת התורה)

ויצעק משה אל ה' לאמר. וברש"י אי' מה ת"ל לאמר א"ל השיבני אם אתה מרפא אותה אם לא, והקשו המפ"י הלא אי' במשנה (ברכות פ"ה מ"ה) "אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא כשהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת, אמרו לו מנין אתה יודע, אמר להם אם שגורה תפילתי בפ"י יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו יודע אני שהוא מטורף" וא"כ למה הוצרך משה לבקש מהש"ת השיבני אם תרפא אותה הי"ל לראות בתפילתו אם שגורה אם לאו, ותירצו דבתפלה קצרה כזאת "אל נא רפא נא לה" לא שייך שיגור תפלה. והנה רש"י הקשה מפני מה לא האריך בתפילה, כדי שלא יאמרו ישראל על אחותו הוא מאריך בתפילה אבל בשבילנו אינו מאריך בתפילה, נמצא שמפני קירבת המשפחה בין משה למרים לא הי' יכול להאריך בתפילה, וממילא לא היה יכול לדעת לפי שיגור תפילתו בפ"י אם תתרפא או לא, אלא הי' צריך לבקש מה' שידועו זאת, והנה בגמ' אי' (שם) מנין אם שגורה תפילתו בפ"י מקובל שנאמר (ישעי' נ"ג, י"ט) בורא ניב שפתים שלום, ובוה יל"פ מאמה"כ "בורא ניב שפתים" דכאשר שגורה תפילתו בפ"י אזי "שלום" שיכול לדעת שהתקבלה תפילתו ושלום לחולה שעבדו התפלל, אך אימתי "לרחוק" כלומר כשמתפלל על אדם רחוק ויכול להאריך בתפילתו, אבל "ולקרוב" דכאשר תפילתו היא על אדם קרוב, כתפילת משה על מרים אחותו, שאז צריך לקצר כדי

שלא יאמרו על אחותו מאריך, או "אמר ה' ורפאתיו" שצריך לבקש מהקב"ה שידועו אם הוא מרפא אותה. (סייעתא דשמיא)

☆

בגמ' איתא (ובחס ק"א) מרים מי הסגירה, אם משה הסגירה, זר הוא ואין זר רואה את הנגעים, וא"ת אהרן הסגירה אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים, עכ"ד הגמ', והקשו המפ"י אמאי לא קאמר גבי משה נמי קרוב היה. וי"ל דבאמת האי דינא אי קרוב רואה את הנגעים פלוגתא הוא במשנה (נגעים פ"ב מ"ה) ואיכא מאן דס"ל דקרוב רואה את הנגעים, ונראה להביא ראייה דקרוב אינו רואה את הנגעים, דהנה המפ"י כתבו טעם דלכך לא הי' משה רבינו כהן גדול, משום דנשמת משה כלול מס' רבוא נשמות ישראל, וא"כ היה קרוב לכל ישראל, ואם יהיה נגע באחד מישראל לא

הכל הולך אחר החיתום

בעזה"ש"ת בעוד כשבועיים ימים
יזכו לומדי חברתינו
לסיים בשמחת התורה
כל מסכת גיטין

וטרם בוא זמן הסיום
הקריאה ללה"ב יוצאת
להצטרף מבעוד מועד
ולהמנות בין לומדי חבורתינו
ואין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה

עניינים נפלאים, בסוגיות ובכפולות, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בעניין ביקור בקרבן פסח שני

וידבר משה אל בני ישראל לעשות הפסח (בהעלותך פ"ד)

שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו שכתוב בפסח שני.
וכשהציעו הדברים לפני הגאון בעל שואל ומשיב
תמה ע"ז דהרי אין הציבור עושה פסח שני וא"כ אפי' אם
נזכה לביאת הגואל בין פסח ראשון לשני לא יקריבו ישראל
קרבן פסח שני.

והשיב הרה"ק מבעלזא על קושייתו, דמפורש
בירושלמי בפרק מי שהיה (ה"א) דאיתא התם ניתן לישראל
לבנות בית הבחירה, ר' יהודה אומר ציבור עושין פסח שני,
עיי"ש, ומשמע מינה דכשיבנה בית המקדש בין ימים של פסח
ראשון לפסח שני, אז יביאו כל ישראל פסח שני, עכ"ד.

ומעתה אפ"ל דהא דאמר' למעוטי פסח שני מביקור
היינו דווקא בזמן שביהמ"ק היה קיים, ואז אמר' דאין ציבור
נדהין לפסח שני, וע"כ ביוון שהיו קרבנות מועטין לשם קרבן
פסח, ע"כ לא הצריכו ביקור ד' ימים קודם הקרבה, דקרבת
מועטין יש שהות לבקרין ביום י"ד, אבל כשיבנה ביהמ"ק לפני
פסח שני וכל ישראל יביאו קרבנותיהן, בוודאי יצטרכו ביקור
ד' ימים קודם הקרבה, דע"ז אין שהות ביום אחד, ומעתה י"ל
דרבינו החת"ס נתכוין בדבריו לביקור פסח שני בזה האופן
שיבנה ביהמ"ק בין פסח ראשון לפסח שני, והבן.

ובקובץ תלפיות הנ"ל הביא ישוב על ד' החת"ס
מהגאון בעל יד אהרן (הרה"ג ר' אהרן דוד רובינשטיין אב"ד קוואטשא)
ז"ל שכתב ליישב דבריו בעין הנ"ל, דעל כרחק לא ממעטינן
פסח שני מביקור אלא כשיש פסח ראשון, ופסח שני הוא רק
ליחידים ולמייעוט הקהל נעשה, אבל באופן שכל הקהל
יעשה פסח שני דהיינו אם יגאלו בין ראשון לשני דאז
יתחייבו לעשות ב"ד אייר וכמבאר בירושלמי, אז י"ל דטעון
הקרבן ביקור דבכה"ג לא נאמר המיעוט.

אמנם שם בירושלמי ר' יהודה הוא דעת יחידאה
והת"ק שם חולק עליו וסבר דאין הציבור עושין פסח
שני, אעפ"כ מביא שם בהמשך דבריו דברי הגאון ר' אברהם
פארדו ז"ל (בנו של בעל חסדי דוד, ומובא בס' חותנו החיד"א ז"ל ביוסף
אומץ ס"ו) שהאריך להוכיח כי באופן הנ"ל וודאי חייבין ציבור
לעשות פסח שני, דהא דאין ציבור נדהין לפסח שני רק אם
הדחי' מחמת טומאת מת, אבל אם הדחיה היא מחמת שאר
טומאות או מחמת אונס נדהין לפסח שני, והביא ראי' מלשון
הגמ' פסחים (צ"ג), אלו שעושין את השני הזבין והזבות וכו'
והשוגגין והאנוסין והמוזדין וטמא ושהי' בדרך רחוקה, ונקיט
בכולהו לשון רבים חוץ מן הטמא ושהי' בדרך רחוקה,
משמע דבכל הני אין קפידא אפי' היו רבים.

ושוב הביא ד' הירושלמי הנ"ל ודברי המרכבת
המשנה (ה"ג הל' קרבן פסח פ"ז ה"א) שפי' ד' הירושלמי כנ"ל

פולמוס גדול נתהווה בין גדולי האחרונים, והרבה
קולמסין נשתברו לפרק התמיה שתמהו על דברי החת"ס
שכתב בתוך דבריו בתשובה (בי"ד ס' רל"ג) "כ"ה למנין בני
ישראל י' אייר יום ביקור פסח שני, וכו'.

ובולם ראו כן תמהו שהרי פסח שני לא טעון ביקור,
והוא גמ' מפורשת בפסחים (צ"ג) דקרבת פסח טעון ביקור ד'
ימים, דכתיב ויקחו בעשור לחודש, דהיינו לבודקו אם יש בו
מומין הפוסלין בקרבן, ודרש' בגמ' מדכתיב בקרא בעשור
לחודש הוזה למעוטי פסח שני, ופרש"י למעוטי ביקור ד' ימים
וכן פי' התוס' שם, א"כ תמיה רבתי על גאון עולם כהח"ס
שהי' ממארי דחושבנא, וכל דבריו היו מדודין במשקל
ובפלס, והאיך כתב נגד גמ' ערוכה.

נכדו הגאון ר' שמעון סופר ז"ל אבדק"ק ערלוי ערך
תשובה בקובץ תלפיות (שי"ל בתרצ"ג) להצדיק ד' זקיננו התמוהין,
וכ' שהשכל נותן כיוון שמום פוסל בקרבן פסח בוודאי הי' כל
אחד נזהר לבודקו ממומין איזה ימים קודם פסח, ומסתמא נהגו
לבודקו איזה ימים קודם פסח אפי' בפסח של דורות, (דהיינו לא
רק בפסח מצרים שהרי דייקא אז נצטוו ישראל בביקור ד' ימים קודם),
ומסתמא קיבלו היהודים עליהם ועל זרעם להיות עושים הדין
ביקור כפי שנצטוו בפסח מצרים ולזכרון עשאו.

ותירוץ זו תי' גם העורך (שם) דוודאי בדיעבד אין צריך
ביקור וגם לכתחילה אין צריך ביקור, אכן זה מצד הדין אמנם
מצד הידור וזריזות במצווה וודאי ביקרו גם הקרבן פסח שני.
וזכר לדבר כעין שכ' בעטרת זקנים (ס' תקפ"א) טעם
להתענות ד' ימים קודם ראש השנה, כמו שקרבן טעון ביקור,
ואין זה מן הדין רק מצד הידור וזריזות, עיי"ש.

ובהקובץ וילקט יוסף (משנת תר"ס) קונטרס כ"ג, כתב
הגאון ר' משה גינז ז"ל דתי' זו הוא המחזור ביותר לקיים ד'
החת"ס, ויפה השיב ד' זקיננו הגדול.

ובס' אור פני יהושע בלקוטי מאמרות (ס' ט') מהגה"צ
ר' יהושע בוקסבוים ז"ל אב"ד גאלאנטא, כתב לתרץ עפ"י
דברי הרה"ק ר' שלו' מבעלזא זיע"א שאמר לדקדק על דברי
בעל ההגדה זכר למקדש כהלל וכו' לקיים מה שנאמר על
מצות ומרורים יאכלוהו, דהרי פסוק זה נאמר בפסח שני
(במדבר ט' י"א) דבפסח ראשון כתיב ומצות על מרורים יאכלוהו
ולמה שביק קרא של פסח ראשון ונקיט קרא דכתיב בפסח
שני. ואמר בנו הרה"ק מהר"י זי"ע ליישב, דהאי לקיים מה
שכתוב על מצות ומרורים יאכלוהו הוא לשון בקשה,
והכוונה דיען שעתה אין לנו קרבן פסח בפועל ועכ"פ הננו
מחכים לישועת ד' כי קרובה לבוא ויבנה עוד מקדשו עד זמן
פסח שני ונקריב הפסח שני, ולכן אנו אומרים לקיים מה

טפי לפסח מצרים, וממשיך דאם נאמר כן אפשר בזה ליישב תמיהת העולם על מרן החת"ס שכתב שפסח שני טעון ביקור, דהרי מעתה אפ"ל דאזיל לשיטת ר' יהודה הנ"ל, שלפי"ד נמצא דממעט" דייקא פסח ראשון ולא פסח שני מדין ביקור.

והגאון אב"ד ווייטצען ז"ל כתב יישוב לד' החת"ס התמוהין (מובא במשניות טהרת יר"ט עמ' שג) לפי"ד הירושלמי דס"ל לר' יהודה דאם יהיה ניתן לישראל לבנות בית הבחירה בין פסח ראשון לפסח שני יעשו הציבור קרבן פסח שני שכן מצינו בחוקי' שעשה פסח שני,

והמנחת חינוך (מצוה ש"ט) כתב שדעתו ברור שאם נזכה שיבנה בית המקדש בין פסח ראשון לפסח שני יהיו כל ישראל מחוייבין בפסח שני כמו גרים הרבה, והביא ד' הירושלמי הנ"ל, ומסיים שם שכתב חידוש זה בין פסח ראשון לשני, ויה"ר שיבנה במהרה קודם פסח שני ויוכלו להקריב הפסח שני, עיי"ש.

והנה בחי' הרשב"א מנחות (מ"ט) מבאר דממעט" פסח שני מביקור כיוון דהוי קרבן יחיד דהרי איש נדחה ואין ציבור נדחה לפסח שני, וכיון דבכל קרבן יחיד אין דין ביקור ע"כ מיעט" הגמ' מדין ביקור, ונמצא לפי"ז אם נזכה שיבנה הביהמ"ק בין פסח ראשון לשני הרי יהיה כבר קרבן ציבור כד' המנ"ח, וא"כ מעתה סר הטעם שאין דין ביקור בפסח שני לפי"ד הרשב"א כיון שיהיה קרבן ציבור, וממילא אז שפיר יתחייב פסח שני בדין ביקור, וע"כ כ' החת"ס כי בעת כתבו דברים אלו הי' חזק בבטחונו ובאמונתו הטהורה שבמהרה יגאלנו ויוכלו להקריב הפסח שני ואז שפיר יהי' ד' ימים קודם חיוב דין ביקור.

שנחלקו בזה ת"ק ור"י ולד' ת"ק אין עושין פסח שני, ותמה עליו דמאי טעמא דת"ק שהרי משמע להיפך מכל אותן הראיות, וצ"ע לד' אביו בחסדי דוד שפי"ד התוספתא באופן אחר, ואולם המעיין יראה שדבריו שם בדרך דוחק, ועיקר הפי' הוא כהמרכבת המשנה, עיי"ש באורך דבריו.

בשו"ת משיב שלום (סוסי רס"ד) כתב ליישב ד' החת"ס עפי"ד הרבינו חננאל בפסחים (שם) שמבאר שם סוגיית הגמ' לא כרש"י אלא בלשון תימה, ועפי"ד אפ"ל דהא דאימעט פסח שני דווקא מהדין להקדישו ד' ימים קודם שילפי' שם ממקחו בעשור, אבל מדין ביקור לא אימעט, דהרי הוא דמיא טפי לפסח מצרים מפסח דורות דהרי פסח מצרים הי' יום אחד, וגם פסח שני רק יום אחד, וע"כ אה"נ פסח דורות אימעט מביקור אבל מזה עדיין אין הכרח למעט נמי פסח שני.

והא דלא מנאו המשנה בין הדברים שיש בין פסח ראשון לפסח שני (דהרי לפי הנ"ל נמצא דבפסח ראשון לא בעינן ביקור דהרי אימעט מדין ביקור מדהוי פסח דורות ובפסח שני שפיר טעון ביקור), מ"מ קושיא ליתא דאפ"ל דהמשנה לא מנה רק הדברים שיש בפסח ראשון יותר ממה שיש בפסח שני, משא"כ כאן שנמצא שיש בפסח שני יותר ממה שיש בפסח ראשון, והוא צע"ק.

ובמנחת סולת (מצוה ה') עמד על סוגיית הגמ' (שם) וכתב דיש לעיין מה דאמר' התם בגמ' דקרא דהוה אתא לאפוקי פסח שני דכוותיה, ופרש"י משום דהוי יום אחד כמו פסח מצרים, וא"כ קשה לפי ר' יהודה דסובר (פסחים כ"ח) שפסח מצרים נוהג כל ז', א"כ יותר יש למעט פסח ראשון מפסח שני דהרי פסח ראשון נוהג ז' ימים ופסח מצרים לר"י היה גם ז' ימים א"כ הוי לי' למעט יותר פסח ראשון ולא פסח שני מדדמי

ויברך אלוקים את יצח"ק

באֲתוֹצֵת כבוד ואֲהַבָה, נִשְׁגַר בּוֹזֵה בְרִכַּת מוֹלֵלֵת טְבֵאָה, קִדְּם מוֹעֲלֵת כְּבוֹד רֵאשׁוֹ בֵּית אֲבָא, אֲבִינּוּ - חוֹתְנֵינוּ הַצְמוּד בְּלִיבְנוּ בְּאֲהַבָה רַבָּה, וְיִזְרַע יִצְחָק מֵאֵהָ שְׁעָרִים, בְּפַעֲלָיו וּבְמוֹעֲשֵׁי חֶסֶדוֹ הַיְקָרִים, וּמֵרַדְכֵי רְצוֹי לְכָל אֲחָיו, נַעֲרָץ וְחַבִּיב עַל כָּל יוֹדְעָיו וּמְכִירָיו, בֵּיתָן פְּתוּחַ לְכָל דּוֹרֵשׁ וּמִבְקֵשׁ, לְבוֹ עַר לְכָל דָּבָר קוֹדֵשׁ, הַאֲדָם הַיְקָר בְּאֲנָשִׁים, גֵּרִים בְּאֲרֵיִצְתָּא וּמַחֲדֵשׁ חִידוּשִׁים,

הרה"ח ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש שליט"א

ומנשים באהל תבורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי' לאויט"א

לְגַל הַשַּׁעֲמָה שֶׁבַּעֲעוֹנִים בְּאִירוּסֵי נִכְדָם הַבְּחוּר הַחֲתָן הַחֲשׁוּב וְהַעֲצוּיִן שׁוֹקֵד עַל דְּלֹתֵי הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה
כַּעַר יוֹאֵל אֲבֵרָהֶם עֲאִשְׁקָאוּיִטֵּשׁ נִי"ו
בֵּן בְּנֵם אֲחִינוּ גִיסִינוּ אֲהוּבֵינוּ וְיִקְרִינוּ הָאֲדָם הַיְקָר בְּאֲנָשִׁים שְׁעוֹ עֲפָאִרִים
עוֹה"ר עֵשָׂה יַעֲקֹב עֲאִשְׁקָאוּיִטֵּשׁ הִי"ו

וצרופה בזה רב ברכות, יה"ר שמשמחה זו יושפע לכם שובע שמחות, ותזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת דקדושה, מוצק בריות גופא ונהורא נפישא, ומצוק אושר ועושר במידה מרובה ונדושה, אכ"י"ר.

בעתירת וברכת בניכם - התניכם

חיים אליעזר, שלמה, יואל צבי, שמואל יהודה, מאשקאוויטש.

שלמה קליין, אברהם צבי עקשטיין, יצחק לאנדא, יעקב ראזמאן, מרדכי גימפל כהן, יעקב חיים לעווי, ירמיו קליין

KOJJELE AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KEDUSHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

קול אברכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רחי קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרון רביה"ק בעל ברך משה ז"ע - בהדרכת והמשכת מ"מ כ"ק מרון רבינו הגה"ק שליט"א

ע"ן חיי"ם היא למחזיקים בה

בברכת התורה, נישא בזאת השורה, ברכת מזל טוב ברכת מזל טוב וכל שירה, קדם מע"כ ידידינו הרבני החשוב והמהולל, נערץ וחביב בפי כל, רודף צדקה וחסד למען הפרט והכלל, רב פעלים לתורה ולתעודה יומם וליל, ובפרט זומך נלהב למען הכולל, מלא חכמה ומדע, אוצר כל כלי חמדה, משרי האלף למען החזקת הכולל

מוה"ר שלמה זלמן דאסקאל שליט"א

משרי האלף למען החזקת הכולל

לרגל שמחת בנישואי בנו המצויין והחשוב מאריות שבתורה, חו"ב בשי"ם ובהוראה, מופלג בראת ה' טהורה
במר ישעי' יעקב ני"ן

ואלין מליא יהון לרקיעא, שמשמחה זו יושפע לכם רב ברכות משימי שמיא, ותזכו להרבות ולהמשיך במעשיכם הטובים לעלמי עולמיא, ובשכר זאת תצטברכו בשפע ברכה והצלחה, בלי קצבה והערכה, וכל טוב סלה

ביקרא דאורייתא
הנחלת הכולל

שיר המעלות לדו"ד

ברון שיר ושבה, ברכת מזל טוב נשא ונברך, אל מזל פני מע"כ אבינו - חותנינו יקרנו, העמוד באהבה בקירות לבנינו, ומסור בלונ"ח למענינו, האדם היקר המהולל בתשבחות, רב תבונות ונעים הליכות, ויהי דו"ד בכל דרכיו משיכיל, על כל יודעיו ומכיריו אהוב ומהולל, תהילתו ושבתו בפי כל,

הרה"ח ר' דוד שלאמאויטש הי"ו

ומנשים באהל תגורך אמינו - חמותנו החשובה שתחי לאויט"א

לרגל שמחתם בהולדת הנכד ני"ו במז"ט

אצל חתנם כבנם גיסינו היקר החשוב והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה ויר"ש אצלו כלולה, כהן שדעתו יפה, כסולת מנופה

הד"ר יחזקאל כהן הי"ו

וברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שתראו ותרוו ממנו ומכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, עם כל ברכאן דנפישא, ומשמחה זו יושפע לכם רב שמחה ואורה, בנים ובני בנים עוסקים בתורה, וכל טוב סלה.

כעזרת וברכת גיכם - חתניכם

שאול יו"ט ליפא, שלמה ישעי, אשר לעמל, שלאמאויטש.

צבי יודא ווייס, מאיר צבי שווארץ, יואל כה, מאיר צבי ווייס.

פנינים וחידושים בגמרא מסי גיטין
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"
נו"נ ע"י אחד המגי"ש

לקרוא למי שיש לו חוטם גדול "בעל החוטם"

הגאונים (לרב האי גאון, ברכות סימן רל"ז) כתב **"שיננא ברור בלשונינו, אפילו כפי נשים וקטנים, שכל גדול שינים כך קוראין אותו"**.

ולעיקר הקיראתו אם מותר לקרוא בעל החוטם מציין שם להגמרא (בתענית כ"ט). שאותו אדון קרא לרבן גמליאל "בעל החוטם" עיי"ש, אך פשוט דלא מיכרע מילתא לנידון דידן, דהרי מבואר שם דאותו אדון היה נכרי, ואף אם נאמר שגם בן נח מוזהר על אונאת דברים והלבנת פנים, מכל מקום מי לימא לן שאותו גוי עביד כהלכה ושפיר עבד, ותו דהרי בפירוש המיוחס לרש"י (להעניית שם) פירוש **"בעל החוטם בעל קומה ותורה, לישנא אחרינא גדול הדור"**, וממילא פשוט שאין ראיה מכאן שהרי לשבח הוא ודו"ק עיי"ש.

הטעם שקראו לרבן גמליאל בעל החוטם

וברש"י (בעין יעקב) הגירסא מה חוטם מיפה את הפרצוף, כך הוא מיפה את דורו, כלומר קצין שבדורו. ובמהרש"א ביאר דלכן קראוהו כן, לפי שישנא ליה עם אחד, דמיון גוף כשמכאיב לאבר אחד, מרגיש כל הגוף, מיהו האיברים אינם שוין במעלתן, שיש מהן שחיותו של אדם תולה בהן, ולזה דימה את רבן גמליאל, שהיה נשיא שכולן תלוין בו, לאבר החוטם שהוא למעלה בראש, וחיות האדם תלוי בו כמ"ש ביומא (פ"ה ע"א) מדכתיב "ויפח באפיו נשמת חיים".

ובספרי"ק אגרא דכלה (דף קצ"ה) כותב טעם הדבר שראש ונשיא נקרא בעל החוטם, דידוע כי בחטא אדם נכתב כל החושים, (בראשית ג' ה') "ותרא האשה ונחמד וגו', ותאכל, ותתן, וישמעו" וכו' (בראשית ג' ח'). אבל חוש הריח לא נכתב שם, על כן בו נהנית הנשמה ולא הגוף, על כן מברכין על הריח במוצאי שבת, על כן לו משפט הבכורה על כל החושים, על כן נשיא נקרא בעל החוטם.

בגמרא (דף ע"ח ע"ב) **"אמר ליה שמואל לרב יהודה שיננא"**.

בשו"ת תורה לשמה (סימן תכ"א) נשאל מי שחוטמו גדול, האם מותר לקרוא בעל החוטם, או דילמא דנחשב כגנות, והוי בכלל איסור לשון הרע ואסור.

ופושט מגמרא דידן, דהנה מצינו בגמרא דשמואל קרי לתלמידו רבי יהודה שיננא, ובפירוש שיננא כתב בערוך ב' פירושים. א' שיננא חריף ומחודד, ב' פירושו שיניו גדולים. וא"כ לפי פירוש הב' נלמד לנדון דידן, שמוותר לקרוא למי שיש לו חוטם גדול בעל החוטם, כמו שמוותר לקרוא למי שיש לו שינים גדולות שיננא.

אמנם כתב דדבר זה נידון לפי העת והזמן, ולפי דעתן של בני אדם, אם דרכן להקפיד על זה אם לאו, שאם אין זה דבר שגור ומוטבע ומצוי בין בני אדם, לקרוא בעל החוטם לאדם שיש לו חוטם גדול, הרי זה חשיב גנות ואסור, והא דשמואל שאני, דיל דכך היה דרכם של בני אדם בזמן הוא, לקרוא שיננא למי ששניו גדולים, ולא היה דרכם להקפיד בזה, כי לא היה נחשב דבר זה לגנות.

ומציין לגמרא (בכורות מ"ד) "מחוי רב הונא חד מדידן וחד מדידהו, ואיקפיד רב יהודה, ופירש רש"י ז"ל רב יהודה היה יושב כנגדו והיו עיניו משונות ע"ש, והנה מדלף חש רב הונא ואמר הכי, יש ללמוד כל כהאי גוונא דרב הונא שרי, אלא שרבי יהודה עכ"ז הקפיד, העולה להלכה דלא ראוי זה כראוי זה, והכל לפי המתבייש, דענינים כאלו אין בהם כללים, והכל לפי מנהג המקום, ולפי דעתן של בני אדם, וצריכים לזכור שהמות והחיים ביד הלשון.

ובספר ברית יעקב (סימן י"ט) הביא ראיה למש"כ בשו"ת תורה לשמה, שאפשר שבזמנו של שמואל היה דרכם לקרוא כן למי ששיניו גדולות, דבתשובות

סגולה לבנים

בשער בת רבים (פרשת נח) הביא שבמצות כתיבת ס"ת יש סגולה לעקר ועקרה שילדיו בנים וכן למי שיש לו צער גידול בנים, וכן למי שאיך בניו מתקיימין, ר"ל מסוגל לכך שיכתוב לו ס"ת.

ישיבת מהרי"ט דרבינו יואל מסאטמאר קרית יואל בני ברק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ברוך שהחיינו וקיימנו והגייטנו לזמן הזה

כתר תורה

בלב מלא התרגשות ושמחה רבה ועצומה, ומעומק נפשינו ההומה, נביע בשפה ברורה ונעימה, ברכת התורה לבבית וחמה, ובשער בת רבים מוקירי תורה, נפרסם לשם לתהילה ולתפארה, ונעטר בזאת השורה, בכתר תורה, בעוז ותפארה, כבוד הבחור היקר והחשוב, על כל מכיריו נערץ וחביב, ויעק"ב איש תם יושב אהלה של תורה בהתמדה וביגיעה יומם ולילה, נחמד למטה ואהוב למעלה, נזר יופי כליל תפארה לישיבתינו המהוללה,

החתן ישעי' יעקב דאסקאל גי"ז

אשר לקראת סיום ימי הבחרות עם שנים מלאים בהתמדת ויגיעת התורה שהוסיף והקדיש יומם ולילה מחוץ לזמני וסדרי הלימודים בישיבתנו הק' הצליח וגם עשה פרי וזכה בעזהש"ת לברך על המוגמר ולהגיע

לסיום הש"ס

אשריך ואשרי חלקך זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בחזוה ובאורה,

וצרופה בזה ברכתינו המרובות, שכשם שזכית לסיים כל הש"ס עד גמירא, כן תזכה לעלות מעלה על במתי התורה, ותבנה בנין עדי עד לשם ולתפארה, ומרן דבשמיא יסייע בידך, להמשיך בלימוד התורה לאורך כל ימי חיך, אמן.

החותמים למען שמו בכבוד ובשמחת התורה

הנהלת הישיבה

**הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים,
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים**

חוקים להורותם

כמה הערות חשובות שנתקבלו מאת הקוראים שיחיו

ב) בשו"ת נשמת שבת שם כתב דאם אין מדקדקין לחתוך דייקא במקום הרשימה רק בערך סביב שטח החיתוך, אזי לא שייך בהו משרטט, כיון דאינו מכוין לחתום במקום השרטוט ממש. (ושם מבואר דא"צ לחתוך ממש במקום השרטוט ודי שיחתוך סביב מקום הרשימה, דהא טעם הרישום הוא בכדי לחתוך במקום שנאפית יפה, וזהו כל שטח הרישום, והביא מסי' קצוה"ד (סי' פ"ב בדה"ש סק"ח) שהביא מהגה"ק הצי"צ זצ"ל שדברי עם מענין "דבר דקדוק שאינו נצרך" ואמר בדרך הלצה שהוא כמו אותו האיש המחפש את הרשימה בלחם).

בענין שימוש חוזר בבקבוקי היין

בהל' טבילת כלים כתבנו דכלים המחויבים בטבילה שממלאים אותם בבית חרושת במאכל או משקה, כגון בקבוקי היין, צנצנות קפה וכדו', מחויבים בטבילה כאשר משתמשים בהם שימוש חוזר לאחר שהוריקו את תכולתם. ונשאלנו לגבי בקבוקי היין הנמכרים האם צריכים להטבילם כאשר משתמשים בהם שנית, והוא הדין אם צריך להטבילם להנוהגים לשפוך יין לאחר הקידוש לתוך הבקבוק בכדי לשייר מקידוש להבדלה ונמצא דמשתמש שנית עם הבקבוק.

תשובה - רוב הבקבוקים הנמכרים בארץ ישראל הם מיוצרים במפעל השייך ליהודים, ומסומן על הבקבוקים בצורה מסויימת (כצורת פ) שהמפעל שייך ליהודי, ולכן יש להקל בבקבוקי זכוכית שאינם צריכים טבילה, אף אם הם בבעלות מחללי שבת (דכלים שמיוצרים ע"י מחללי שבת נחלקו הפוסקים אי מחויבים בטבילה דבחת"ס בח"י לוי"ד, וכן בשו"ת דובב מישירים ח"א סי' ס"ה ועוד פוסקים נקטו דאינם מחויבים בטבילה, אמנם בשו"ת שבע"ח ח"ו סי' רמ"ה הביא דברי התשרות שי שנסתפק בדברי החת"ס והכריע שיש להטביל בלא ברכה, עכ"פ בכלי מתכות, ובקובץ מבית לוי מובא שהורה שיש להקל בזה, ובשו"ת תשוה"נ כתב שהמחמיר לעצמו יחמיר בכלי מתכות, ולכן כתבנו דבבקבוקים שהם כלי זכוכית יש להקל בזה).

כבוד מערכת קול התאחדותינו בגליון פרשת במדבר דיני הפסק ברכות (א) הובא דבשבת ויו"ט לא יחתוך כלל בחלות לפני הברכה וכו', ונוהגים רק לעשות רושם חיתוך בחלות לפני הברכה (סי' רע"ד) הנה המעיין בספר נשמת שבת (חלק ב' סימן ק"ט), יראה שיש לכאורה איסור של משרטט אם עושים רק רושם לבד, ויש שיטות דחייב חטאת, ויש שם כמה אופנים לתרץ ואופן אחד הוא דיחתוך קצת לתוך החלה דאז אינו בגדר משרטט אלא הוא תחילת חיתוך וימשיך אח"כ לחתוך שם והגם שמבואר ברמ"א דלא יחתוך בכרך עד אחר הברכה זיל בתר טעמא משום דחיישינן שמא תשבר כולה וזה לא שייך כשמדקדק לעשות רק חיתוך קטן, והביא שם דגם מרן רבינו זי"ע נהג כן, ועיין בזמירות דברי יואל שמציין ג"כ הכי.

וכאן המקום להודות ולהלל ולשבח את עמלכם שאתם משקיעים להנות בני אדם ולדעת המעשה אשרי יעשו בכל צעד ושעל ובכל פרט ופרט. יעזור השי"ת שיפוצו מעיינותיכם חוצה להשפיע לכלל ישראל ותזכו להמשיך הלאה בעבודת הקודש עדי נוכח במהרה לגאולתן של ישראל בבי"א.

הכותב וחותם אחד הקוראים שנהנה מאד מגליוניכם מדי שבוע בשבוע, י. ק. בני ברק

תשובת הרב יחיאל מיכל פרידמאן שליט"א

במ"א סי' רע"ד ומובא במשנ"ב שם ס"ק ה' כתב המדקדקים נוהגים לרשום בסכין קודם ברכה, ובפשטות כוונתם לרושם בעלמא שלא חיתוך, וטוב ציינתם לשו"ת נשמת שבת וזמירות דבר"י דטוב שיחתוך מעט משום חשש משרטט, אולם עדיין צריך ליישב מנהג העולם שעושים רק רושם.

א) בס' ש"ש"כ (פ' י"א ט"ו) התיר משום דאין נוהג מלאכת מרשטט באוכלים כפי שאינו נוהג מלאכת מחתך באוכלים, דהא מלאכת שירטוט הוא הכנה למלאכת מחתך ומדאין מחתך באוכלים כמו"כ אין משרטט באוכלים.

תודתנו וברכותינו לידידינו החשובים שהשתתפו בהוצאת הגליון

הרה"ח ר' שלמה זלמן דאסקאל שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו ני"ו למז"ט	הרה"ח ר' ישראל יעקב שפילמאן שליט"א לרגל שמחת נישואי נכדתו שתחי' למז"ט
הרה"ח ר' מרדכי מנחם שפילמאן שליט"א לרגל הולדת בתו שתחי' למז"ט	הרה"ח ר' נח קליין שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו ני"ו למז"ט
הר"ר יוסף חיים וויינפעלד הי"ו לרגל שמחת הולדת בנו ני"ו למז"ט	הרה"ח ר' מרדכי שווארץ שליט"א לרגל שמחת הולדת נכדו ני"ו למז"ט

ויה"ר שיזכו לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח וכת"ם

שיר השירים אשר לשלמיה

מעומק לבנו פנימה, קולינו בשמחה נרימה, בברכת מזל טבא, אל רום מעלת כבוד ראש בית אבא, אבינו - חותנינו המסור למענינו במסירות רבה, וצמוד בלבינו באהבה, האדם היקר באנשים, ראש וראשון לכל קדשים, רודף צדקה וחסד בכל עת ועידן, בתורה ובחסידות בקי וידען, רחום ומוקיר רבן ותלמידיו, חכו ממתקים וכולו מחמדים, מקבל בסבר פנים יפות את כל אדם, חכמת שלמיה תאיר פניו, שמעו הטוב הולך לפניו,

הרה"ח ר' שלמה זלמן דאסקאל שליט"א

ומנשים באוהל תבורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבמעונם, קול ששון בארמונם, בנישואי בנם אחינו - גיסינו אהובינו הבחור העילוי והחשוב, על כולנו נערץ וחביב, שוקד על דלתי התורה חשיכה כאורה, ועובד את ה' ביראה טהורה, חו"ב החתן כמר ישעי' יעקב דאסקאל נ"ו

ובהזדמנות זו נביע ברכת התורה, בשבח ובשירה, וברגשי הערכה והוקרה, קדם אחינו החתן החשוב נ"ו אשר יגע ומצא כדי מדתו, בתורתו ביראתו ובעבודתו, ואחרי שנות הבחורות בהם שם לילות כימים בעסק התורה, ובעבודת הבורא, חבלים נפלו לו בנעימים וזכה בעזה השי"ת עתה לקראת נישואיו בשעטו"מ

לסיים את כל הש"ס

וזאת בנוסף לשאר המקצועות שהשלים עצמו בהוראה הלכות בשר בחלב ותערובות ואל ההור"ם נישא עינינו אשרי יולדתו, ויה"ר שכל נטיעות שנוטעים ממכם יהיו כמותו

והברכה אחת היא לכבוד זקינתינו החשובה **ערת דאסקאל שתחי' לאויט"א**

וברכותינו מעומק לבנו בזה שגורה, שמשמחה זו יושפע לכם רב שמחה ואורה, ותזכו לרוות מכל יוצ"ח תענוג ונחת לתפארה, דורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים כצ"עם ופרחים, עוסקים בתורה ובמעשים משובחים, כאוות נפשיכם בכל הדרכים, אכ"ר.

כ"ד המברכים בחיבה והערצה בניכם - חתניכם

יואל, שלום יצחק עזריאל, משה אהרן, דאסקאל

נחמן צבי ענגעל, יואל ווייס, שמעון ראטה

**תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים
של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים**

הילולא דצדיקא

**הגה"ק רבי שלום אליעזר בן הגה"ק רבי חיים זי"ע מראצפערט
יומא דהילולא ט"ז סיון (תש"ד)**

סיפר הרה"ח ר' טובי' יואל שטיינער ז"ל מעשה נורא מרש"א איך שניצל ממיטה בזכותו של רש"א, ומעשה שהי' כן, שהוא נסע לקאלוב בז' אדר על יומא דהילולא של הרה"ק מקאלוב, ומצא שם את רש"א, ורש"א לא קרב ממש אל הציון אלא עמד מול הביה"ח והתפלל, אח"כ סיפר רש"א שפ"א ביומא דהילולא של הרה"ק בעל ארי' דבי עילאי זי"ע, בא אל אביו הד"ח חסיד מעיר וויזשניצא ששם מונח הרה"ק בעל ארי' דבי עילאי זי"ע, שאלו אביו למה אתה לא בוויזשניצא היום שתוכל לילך על הציון, תירץ עצמו החסיד שהוא כהן ובכל אופן אינו יכול לילך אל הקבר, אמר לו אביו שלא צריכים לילך ממש ליד הקבר ודי אם הוא בעיר שהצדיק מונח, כשסיים רש"א לספר הפך פניו לר' טובי' יואל ושאלו אם שמע הסיפור, וענה כן, אבל הי' פלא בעיניו למה דייקא לו שאל אם שמע הסיפור, לימים אחרי המלחמה שגלה לרוסיה, כשחזר משם עבר עם עוד קבוצה אנשים שניצלו, דרך עיר ליזענסק, הי' כמה מחביריו שהציעו לילך לציון של הרה"ק ר' אלימלך זי"ע, אבל כמה אמרו שסכנה לילך שיש הרבה גוים שלא יכלו לסבול זה שנשתיירו עוד יהודים בעולם והשנאה גדולה מאד והרגו כל יהודי שמצאו, ר' טובי' יואל נזכר אז מהמעשה שהי' לו עם רש"א, חשב שוודאי לזה כיון רש"א אז, והחליט שלא ילך אל הציון, אלא יתפלל ממקומו, אבל השאר הלכו להציון אבל ל"ע לא חזרו ורק הוא נשאר בחיים בזכות רש"א.

על קידוש ה'

נעק"ה בימי הזעם ביום ט"ז סיון ע"י הדייטשן הרשעים ימ"ש, יסופר שכאשר הוציאו אותו להריגה, הי' שפתותיו מרחשות, הקצין כשראה שהוא מתפלל אמר לו בצחוק הכי גם עכשיו אתה מתפלל לבוראך ואתה עוד מאמין שהוא יציל אותך, אתה לא רואה את המצב שאתם נהרגים ואף אחד לא מציל אתכם, התלהב רש"א ואמר בהתלהבות "מיט מיין גאנצן נשמה און מיט מיין גאנצן הארץ גלויב איך אז עס איז פאראן א בורא עולם און איז פאראן א השגחה עליונה" ולא הספיק לגמור את דבריו וגופו הקדוש נפל ע"י חרבו של הקצין, הי' ינקום דמו.

יאלה תולדות

הגה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט נולד לעת זקנתו של אביו מרן הק' בעל דברי חיים זי"ע בחול המועד פסח שנת תרכ"ב, ואביו קרא לו שמו על שם ידידו הצדיקים הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע והרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע שהי' גם מחותנו, (שבנו של מרן הד"ח הרה"ק ר' מאיר נתן הי' חתנו של ר' אליעזר מדזיקוב) כשהי' נער בן י"ד נפטר עליו אביו הרה"ק בעל הדברי חיים זי"ע. חצי שנה לאחר פטירת אביו בחודש אלול תרל"ו נשא אשה ה"ה הרבנית מרת שרה מרים ע"ה בת גיסו חתנו של הד"ח הגה"ק ר' מרדכי דוב מהארנאסטייפל, אחרי חתונתו ישב על שלחן חותנו כעשר שנים, בשנת תרמ"ו כשממשלת רוסיה גרשוהו, עבר לגאליציה וגר זמן קצר ליד אחיו הרה"ק משינאווא זי"ע, אח"כ התיישב בעיר טארנא, שהי' שם ציבור של חסידי צאנז, ושמה התחיל לקרות "קוויטלעך" ולברך את ישראל שבאו להתברך מאתו, בשנת תר"ס עבר לעיר ראצפערט, וע"ש נודע שמו בקרב עם סגולה ר' שלו' אליעזר ראצפערטער.

פועל ישועות

הי' מפורסם לפועל ישועות גדול ואלפים באו להתברך ממנו, פ"א בא אליו אחד בבקשה שינצל מהצבא, א"ל רש"א שיקח עמו חתיכת צוקער וכשיתיצב לפניו יוציאו ויברך שהכל נהי' בדברו אז בוודאי ינצל, וכן עשה וניצל, כאשר בא אליו אחר כך, א"ל רש"א שאמר לו כן דאיתא במשנה ברכות "על כולם אם אמר שהכל יצא". אחד מחסידי הרה"ק מנאסויד זי"ע שבנו נחלה מאד והרופאים כבר ייאשו אותו, ואותו חסיד חשב אילו הי' הרבי (מנאסויד) חי, אז הי' לו איפה לילך אחר ישועה ועכשיו אין לו לאן לפנות עם צרתו, והי' מאד עצוב, ובתוך כך נתנמנם וראה בחלום רבו וא"ל: "למה אתה כ"כ עצוב, שלח 'קוויטל' להרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט", והחסיד חלם שלקח כסף לפדיון ביחד עם קוויטל ושלחם לראצפערט, כשהקיץ ראה שהוטב קצת לבנו ממש לא כדרך הטבע, ותיכף שלח קוויטל לראצפערט, ותוך זמן קצר נתרפא בנו לגמרי.

לעילוי נשמת הרה"ח
ר' מרדכי ב"ר אליעזר וזי"ע
זו"ו מלכה ב"ר יהושע הכהן ע"ה
ובני' נחמה, מרים רחל, חנה, חיים יוסף, דינה ניסל הי"ד
אשר נעק"ה ו"ג סיון תשי"ד

לעילוי נשמת
האה"ה מרת רחל גוטמאן ע"ה
ב"ר צבי הירש ז"ל
גלב"ע י"ב סיון

קהל ברנת אהרן טעמעשוואר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח"י סוקולוב 7 בני ברק

האתף לך שלמ"ה

בשמחה ובטוב לבב, נברך כזה ברכת מזל טוב, קדם ידידינו היקר והנכבד, רודף צדקה וחסד, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, מקבל את כל אדם בסבר פנים ובוהורא נפישא, חכמת שלמ"ה תאיר פניו, שמעו הטוב הולך לפניו, מלא וגדוש בתורה וחסידות, שמו מכבדים בשירי ידיות, מסור ברוח נאמנה למען בית מדרשינו, ותומך נלהב לכל קדשינו, נהנים ממנו עצה ותושיה נכונה, מטיב עם אחרים בדעה ישרה ובמיטב תבונה, מלא חכמה ומדע, אוצר כל כלי חמדה, שלמ"ה שמו ושלמיה משנתו, כשמו כן תהילתו,

הרבני החשוב והמהולל, אהוב ונערץ בפי כל

הרה"ח ר' שלמה זלמן דאסקאל שליט"א

לרגל השפחה שבפענו בנישוואי בנו הבחור החשוב והעצויין, עדין לתפארת ולגאון, חריף ובקי טובא
החתן כפר ישעיה יעקב נ"ו בפז"ט ובשעה טובה ופיצולחת

ובזה צרופה ברכותינו, שיזכה מע"כ ידידינו, לרב ברכות ושובע שמחות, וישפע לו תורה וגדולה במקום אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, וימשיך להרים קרן בית מדרשינו ברוב אונים ואמיץ כח, ובשכר מעשיו הכבירים למען הפרט והכלל, יתברך על כל צעד ושעל, בשפע קודש משמי מעל, ומשמחה אז יושפע שמחות לרוב לו ולכל בית ישראל.

המברכים בכבוד ובהוקרה

הגבאים

רני ושמחי ליעק"ב

מעומק הלב, אשא ברכת מזל טוב, לידידי היקר והמהולל,
אהוב ונערץ בפי כל, נעים הליכות ורב תבונה, כל כל פה אלי
יודה ברננה,

הר"ר יחזקאל כהן הי"ד

לרגל שמחתו בהולדת בנו נ"ו למזל טוב

יה"ר שתזכה לראות ולרוות ממנו רב תענוג ונחת דקדושה,
במידה מרובה וגדושה, אמן סלה.

כעתירת וברכת ידיך מוקירך
יואל (ברד"ב) ווייס

כ"י לך טוב להורות

ברגשי ידיות והוקרה, נשגר בזאת השורה,
ברכת מז"ט בשפה ברורה, קדם ידידינו היקר
הנודע לעוז ולתפארה, מידותיו היקרים לראשו
עטרה, מקבל את כל אדם בסבר פנים ואורה,
תורה יר"ש וחסידות אצלו שזורה,

הר"ר יחזקאל כהן הי"ד

לרגל שמחתו בהולדת בנו נ"ו למז"ט

ותהי נא ברכותינו לראשך עטרת, שתזכה
לגדלו ולחנכו על מבועי התורה למשמרת,
ותרווה ממנו רב תענוג ונחת לתפארת, וכל
טוב סלה

המאהלים בלונ"ח ידידיך הלומדים אתך בצוותא הדא
אלטער אשר אנטשיל אילאוויטש
יואל אברהם שווארץ

נשאר עוד כמות מצומצמת

מספר

"ומשה הי' רועה"
חלק ג'

המעוניינים יפנו בהקדם:

להר"ר אהרן מאיר ווייס הי"ד
בפלאפון: 050.4113992

קורות וסדר תקופת ימי בית שני
מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

לג

קיצור מגילת הקודם:

אריסתובלוס חלה במחלה אשר ימות בו, ורצה להמליך את אחיו אנטיגנוס למלך, אבל פקידי המלך העלילו עליו עלילת דברים והרגו אותו כמורד במלכות, ואחר מיתת אריסתובלוס הוציאו אלכסנדר ינאי (אחיו של אריסתובלוס) מבית האסורים כדי ליבם את המלכה, וימלוך על ארץ יהודה.

כשלושים אלף איש מלחמה, וישב מהם תלמי שבי רב, והנשארים נמלטו על נפשם, ויענו את השבויים ברעב, ויאכלו בשר אחיהם חלל יהודה. ויפשוט תלמי את חייליו לכפרים מסביב והם היו מלאים טף ונשים מיהודה, ויצו הרשע תלמי שישחטו חיילותיו את האומללים ויחתכום נתחים נתחים ויבשלו את הנחתים ברותחים ויאכלו את הבשר, להחריד את אנשי יהודה שאוכלי בשר אדם הם להבהיל אותם יותר, וירד כבוד בית חשמונאי, כי מאז ומלפנים היו פחדם ומוראם על כל הגוים סביבותם. כשמוע קליאופטרה מלכת מצרים שתלמי בנה משחית ביהודה כאוות נפשו, ותדאג לכסא מלכותה ללב יעזי לעלות למלחמה גם עליה, ותצא לקראתו בחיל ים וביבשה, וימחר אלכסנדר ויבוא לפניה בחנופת מתנות בצע, ויתחברו יחד למלחמה על תלמי, וימלט מפניהם תלמי על אניה לקפריסין ויעזוב אחריו המון רב ממחנהו, וישמידום שרי צבא קליאופטרה, והיתה צפויה הרעה גם לישראל, ששרי מצרים היו מיעצים למלכה לכבוש גם את ארץ יהודה ולשלול אוצרותיה, אלא שעמדה לארץ יהודה עצת חנניה שר הצבא שהרבה להזהיר את המלכה שבל ייהפכו גם היהודים לשונאי מצרים, ותכרות קליאופטרה ברית עם ינאי ותשב למצרימה.

המשך יבוא אי"ה

אלכסנדר ינאי ה' צדוקי, והוא משולל מדרכי תורה והתנהג בגסות ורמאות והביא את הרעה על יושבי יהודה, והעמיד למראית עין כאילו ברית ידידות הוא מבקש מהמדינות השכנים, בימים ההם מלך תלמי המלך על יון והוא ה' היה בנו של קליאופטרה מלכת מצרים אך מרד באמו ופרצה הקנאה והריב ביניהם, ועתה שלח ינאי המלך שליחים לקליאופטרה לאמר, הנה בנך יושבי ממולי, בואו הנה ונגקום ממנו את נקמתך.

ויודע הדבר לתלמי ויקצוף עליו מאד, וגייס את חיילו לצאת למלחמה, וילכוד את ארץ הגליל, וינהג מיושביה שבי כעשרים אלף יהודים, ויצא ינאי עם ששת אלפים גבורים למלחמה, ויבטח בגבורתו ולא הזכיר את שם ה' ויצא מירושלים, ויפגע את תלמי והוא חונה על יד הירדן, ויחץ תלמי את מחנהו להלחם בצבא היהודים פנים ואחור.

ויתנפל ינאי על מחנה תלמי פתאום והמלחמה היתה כבדה מאד ויך ינאי במלחמה אשר מלפניו אך לא הבחין במחנה השני אשר שמו לו האויבים לאורב מאחוריו, וכאשר עייפו גיבורי יהודה ויעל עליהם האורב וינסו היהודים מפניהם בבהלה, וירדפו השונאים אחריהם רדוף והרוג עד שקהה הברזל מרוב ההריגה וידיהם נתעייפו, ויפול מחיל יהודה ביום אחד

חלק נכבד מהוצאת הגלילין נתנדב ע"י

מזה"ד שלום לאנדא הי"ו

אב"י בויליאמסבורג יע"א

לעילוי נשמת אביו הר"ח ר' נחמן ב"ר ישראל הלוי ז"ל

נלב"ע י' ניסן

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — כד — בלתי מוגה

יום ב' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור גומלין של הגאון רבי יוסף פאדווא שליט"א אצל כ"ק רבינו שליט"א

דאס דאך א געפערליכע זאך, דא אין קראקא אז מיזאנט נישט קיין תהנון איז גארנישט, ביי אייך שבת נאכמיטאג אז מ'זייט ארויס מיט די רביצין שפאצירן איז גארנישט, אבער דא אין קראקא איז דאס די ארגנסטע זאך.

רבינו: ער האט אים געזאגט דאס לשון "וואס עס איז כיבודים אויף איין פלאץ, איז א בזיון אויף א צווייטן פלאץ, דאס דארף מען וויסן פאר מ'קומט".

וכבודו רבינו לברך על הפירות

רבינו: דער כתב סופר איז געפארן קיין קראקא באזוכן דעם ברודער רבי שמעון סופר, ער האט דארט געהאט גרויס כבוד, די גאנצע שטאט איז געווארן אויפגעלעבט.. ער האט געזאגט שיעורים און די גאנצע שטאט איז געקומען הערן, עס איז געווען זייער בכבוד. צוויי וואכן איז ער דארט געווען, יעדע צייט אין א צווייטע ביהמ"ד אין קראקא.

א' הנזכרים: עס איז דא א בריוו וואס רבי שמעון סופר שרייבט צוריק צום כתב סופר, א בריוו מיט מליצות וואו ער דערמאנט אלעס וואס איז געווען ביי זיין באזוך אין קראקא, ווי אזוי ער האט געדאוונט פארן עמוד וכו' ער שרייבט אים דארט זייער שיין אויסגערעכנט די אלע כבוד וואס ער האט געהאט אין קראקא, די דרשות, ער שרייבט אז ער איז געווען ווי א רבי, דער עולם האט געכאפט שיריים, אלעס איז דארט מרומז אינעם בריוו.

רבינו: קראקא איז געווען א שווערע שטאט מיט פארשידענע מענטשן, דאס רבנות האט זיך דארט נישט געהעריג אויסגעארבעט.

הגר"י שליט"א העניק את ספריו לרבינו שליט"א, רבינו עיין בזה זמן מה, והגר"י שליט"א הציג לפני רבינו חבורת תלמידיו שנתלוו אליו.

הגר"י: דער רבי האט דערציילט די מעשה פון הגר" שמעון סופר זצ"ל אב"ד קראקא, (מה שאמר בדרשתו הראשונה בעיר קראקא כאשר כמה למודים רצו לקנתרו בלימוד, כי הוא זוכר השם שמסר לו אביו ההתם סופר זי"ע) כ'דערמאן זיך אלס קינד האב איך די מעשה געהערט פון הגה"צ רבי שמואל שענקער זצ"ל, אן איידעם פון הגה"צ רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצ"ל, די מעשה האב איך געהערט פון איהם, ער האט דאס געהערט פונעם שווער, וועלכער איז געווען א תלמיד פונעם כתב סופר.

רבינו: ער האט געהאט אסאך עגמות נפש אין קראקא. מ'דערציילט אז אמאל פורים נאכמיטאג איז איינער אריינגעקומען צום רב, און ער זעהט אז ער איז זייער אראפגעקלאפט, פרעגט ער איהם, פארוואס איז דער רב אזוי צוגעלייגט? זאגט ער ס'איז פורים נאכמיטאג, אזא גרויסע שטאט ווי קראקא זאל נישט זיין איין איד וואס זאל ברענגען משלוח מנות פארן רב? זאגט יענער איד 'וואס הייסט? אין אלע בתי מדרשים איבער די שטאט הענגען דאך צעטלעך אין רבי'ס נאמען א בקשה אז קיינער זאל נישט ברענגען קיין משלוח מנות?...'

הגר"י: פון מיין טאטן ז"ל האב איך געהערט אמאל אז ווען ער איז געקומען קיין קראקא האט אים דער צאנזער רב געשיקט זאגן אז ווען א רב קומט אויף א ניי פלאץ דארף ער וויסן אז עס איז דא חילוקים אין מנהגים, האט ער געזאגט ביי אייך אז א איד זאגט נישט קיין תהנון איז

אז ווען ער (דברי חיים) איז אלט געווען אכצן יאר האט ער געשריבן אויף אים דעם תואר גאון אינעם כתב הוראה. זיי זענען אויך געווען קרובים, ווייל דער חוות דעת איז געווען אן אייניקל פונעם חכם צבי. דער דברי חיים איז דאך אויך געווען אן אייניקל.

וועגן דעם איז דאך געווען אין צאנז איינגעפירט אז די נשים האבן נישט אחרונג געבענענטשט, ווייל מ'האט חושש געווען צו די שיטה פונעם חכם צבי (תשובות חדשות סימן ה) אז נשים זאלן נישט מקיים זיין קיין מצוות עשה שהזמן גרמא, ווייל אויב זענען זיי פטור, מארן זיי דאס נישט מקיים זיין.

אזוי ווי תוס' ברענגט (עירובין צו. ד"ה דלמא) שיטת רבינו תם וואס זאגט אז נשים קענען מקיים זיין מצעשהזמ"ג, אבער דער חכם צבי איז מחמיר.

אין צאנז האט מען מאקע נישט געלאזט די נשים אחרונג בענטשן, זיי האבן נישט געגעסן אין די סוכה, נישט געהערט קיין שופר בלאזן.

הגר"י: לויטן רמב"ם (סוכה פ"ו ה"ג) מוז מען דאך עסן אין די סוכה, נאר די ברכה איז די שאלה.

רבינו: זעהט אויס אז ער האט חושש געווען אויף בל תוסף אליינם (כשיטת רש"י ר"ה לז. דכשנשים מקיימות מי"ע שהז"ג עוברות על כל תוסף, ועי' תוס' שם מש"כ בזה, וכן דעת התוס' ר"ד (עבודה זרה ג.) ובאור זרוע (סימן רסו)).

א' הנוכחים: מ'דערציילט אז די גארליצער רביצין האט זייער געוויינט, זי האט נישט געוואלט עסן חוץ לסוכה (כהנהגו בבית אביה הגה"ק בעל ייטב לב ז"ע), דער דברי חיים האט איר צוגעזאגט גוטע קינדער אז זי וועט מבטל זיין דעתה און נישט עסן אין די סוכה.

הגר"י: דער שינאווער רב האט זיך אויך אזוי געפירט?

רבינו: איך האב נישט געהערט אז אין דעם ענין זאל ער טון אנדערש.

הגר"י: דער שינאווער רב האט זיך דאך געפירט אין אלע בעלזער מנהגים, אזוי דרוקט מען אויף איהם היינט.

רבינו: לאו דוקא, ער האט זיך נישט געפירט 'אלע' בעלזער מנהגים... ער האט זיך געפירט אביסל בעלזא אויך.

אין אונגארן איז א רב געווען זייער בכבוד, יעדער האט דארט געקושט דעם רב די האנט, יעדער האט גערעדט צום רב בפניו 'דער רבי', אבער אין גאליציען איז בכלל נישט אזוי געווען... אין אוקריינא איז געווען נאך ווייניגער. דארט איז געווען ממש אזוי 'מעכל איז שוחט, און יאנקל איז רב'... דארט איז ממש נישט געווען גארנישט, און די רבנים דארט האבן מאקע נישט געהאט קיין השפעה אויף די שטאט. אין אונגארן איז יעדן שטאט, אין יעדעם שטעטל האט מען שטארק געהאלטן דעם כבוד פונעם רב, יעדער האט געהאט דעם גרעסטן דרך ארץ, אזוי האבן זיי געהאט א השפעה אויף די שטאט, יעדער רב האט דארט געפירט די שטאט.

הגר"י: דער טאטע ז"ל האט דערציילט, אז דער משעבינער רב ז"ל האט אים דערציילט אז עס איז געווען א דין תורה, עס איז געווען אן עלטערער רב וואס איז דארט געזעסן, ער איז געווען איינער פון די בוררים, און הג"ר מאיר אריק ז"ל דער מארנער רב איז געווען דער שלישי, מ'האט דארט אינמיטן דערמאנט א 'נתיבות' אז לויטן נתיבות קומט אויס אזוי און אזוי. יענער רב איז געווען אן אלטער פוילישער רב, רופט ער זיך אן 'וואס? רבי יענקאלע?! איך האב אים דאך געקאנט', אזוי האט ער געזאגט. שפעטער האט געזאגט רבי מאיר אריק אז מ'דארף אים פאר'משכונען די הויזן און ער זאל זיין א רב אין אונגארן, זאל ער זעהן צו עמיצער זאל זיך אנרופן אויפן חתם סופר איך האב איהם געקאנט?! דא אויפן חוות דעת רופט זיך אן דער דיין אז ער האט אים נאך געקאנט... אזוי איז דארט געווען.

רבינו: מיר זענען אייניקלעך פונעם חוות דעת. **הגר"י:** ער האט מדמה געווען דעם חוות דעת צום חתם סופר.

רבינו: אין תשובות ר' עקיבא איגר איז דא תשובות צום חוות דעת.

א' הנוכחים: אין שו"ת דברי חיים (ח"א ח"פ סי' ה) איז דא א תשובה ווי ער שרייבט פאר איינעם וואס האט געפרעגט א קשיא פון א נתיבות, זאגט ער אז מ'דארף זיך רעכענען מיט די אחרונים, שרייבט דער דברי חיים

איז געווען אמאל וואס ער האט זיך עמליכע מעג נישט געלייגט שלאפן ווייל עס האט גערענגט און ער האט נישט געוואלט שלאפן הויך לסוכה.

ביי רבי ישע'לע האט זיך דאס אנגעהויבן דאס ענין פון נישט שלאפן אין די סוכה.

הגר"י: די זאך איז באמת א פלא צו פארשטיין, מ'פארשטייט דאס דאך נישט עפ"י הלכה אז מ'זאל קענען דערין מקיל זיין.

דער רמ"א (סי' תרל"ט סי"ב) מומשעט זיך צו געבן צו פארשטיין דעם מנהג פון שלאפן הויך לסוכה. ער זאגט מען פארלאזט זיך אויף צנה.

רבינו: יא, דער טאטע ז"ל האט מיר געזאגט אז אינדערהיים אין סיגעט איז געווען זייער קאלט, מ'האט געדארפט הייצן אין די סוכה. ס'איז געווען שטארק קאלט.

אין אמעריקע מאכט זיך יארן וואס איז קאלט, און אמאל וואס איז ווארעם אום סוכות. עס מאכט זיך ווען עס איז שוין זייער קאלט אויך.

היי יאר איז געווען גרויסע היצן אין די סוכה, עס איז געווען זייער א הייסער סוכות.

הגר"י: עס זענען דא פארשידענע הנהגות וואס דארפן האבן א ישוב.

רבינו: דאס ענין וואס מ'איז ביי אלע צדיקים נישט געזעסן שמיני עצרת אין די סוכה. על פי שולחן ערוך (סי' תרס"ח) דארף דאס א ביאור.

הגר"י: דאס ווערט שוין דערמאנט אין מור אויך, דער מור ברענגט שוין דעם מנהג אז מ'איז נישט געזעסן אין די סוכה.

דאס ענין וואס איינגעפירט ביי חסידים אז מ'מאכט קידוש אויף בראנפן, דער מקור איז דער טורי זהב ביי ברכות (סי' ר"י) אז מ'דארף מאכן א בורא נפשות אויף א קליינע שיעור, אבער חסידים מאכן נישט קיין בורא נפשות, איז דאס דאך א תרתי דסתרי.

רבינו: אין צאנז איז אזוי געווען דער מנהג אז מ'האט געמאכט קידוש אויף בראנפן. אבער דארט האט מען קידוש געמאכט אויף א גרויסן כוס, און מ'האט דאס צומיילט פארן עולם, אזוי האט מען זיך אויך געפירט אין ראפשיץ.

הגר"י: מ'דערציילט דאך אז דער גארליצער רב האט אים געפרעגט פארוואס דארף ער אלעס זיך פירן אזוי ווי בעלזא, האסט דאך געהאט א טאטן אויך...

רבינו: מ'האט דעם גארליצער רב געארט רב מנהגים וואס ער האט משנה געווען זיך צו פירן ווי בעלזא, אבער ער האט זיך זיכער נישט געפירט אינגאנצן מנהגי בעלזא.

אין תשובות אבני צדק (או"ח סי' מ"ו) ברענגט דער ייטב לב אז עס איז דא 'נשים ממשפחת חכם צבי ז"ל שאוהזין מעשי אבותיהם בידיהם' פירן זיך אז נשים זענען נישט מקיים מצות עשה שהזמ"ג.

די הויפט זאך דערביי איז געווען די ברכה, ער האט חושש געווען אז מ'קען נישט מאכן די ברכה, און עס איז א ברכה לבטלה. א פרוי קען נישט זאגן 'אשר קדשנו במצוותיו וצוננו'. ס'איז דא וואס זאגן נאך פונעם דברי חיים אז ער האט געזאגט אז א אשה וואס וועט נישט מקיים זיין די מצות פון הערן שופר בלאזן און עסן אין די סוכה און נישט בענטשן אתרוג, זאגט ער צו גומע קינדער, אזוי ווייט... פונעם טאטן ז"ל האב איך נישט געהערט אויף אזוי ווייט, אבער אזוי זאגט מען.

די באבע ע"ה (הרבנית של העצי חיים ז"ע) איז געווען א טאכטער פון רבי שלום אליעזר'ל, ביז צו די התונה האט זי נישט מקיים געווען קיין שום מצות שהזמן גרמא. זי האט נישט געוואוסט בכלל פון אזא זאך.

מענין לענין הזכיר רבינו ואמר: אינטערעסאנט, אין צאנז האט מען מקפיד געווען צו שלאפן אין די סוכה, אין דזשיקוב איז מען דאך געווען געפערליך קעגן דאס ענין פון שלאפן אין סוכה. מ'פלעגט זאגן א ווערטל אז איינער האט איינגעדרימלט אין סוכה אין דזשיקוב האט מען איהם אויפגעוועקט "נו, סוכה!"...

דער פעטער ז"ל איז דאך געווען אן איידעם אין פלאנטש (חותנו הגה"ק רבי אברהם חיים בן הרה"ק רבי משה מראזוואדאב בן הרה"ק מדויקוב) ער האט געוואלט געוואלט שלאפן אין די סוכה נאך די התונה, האט ער געהאט פראבלעמען, די שוואגערס האבן אים גע'רודפ'ט דערפאר.

אין בעלזא איז מען דאך אויך נישט געשלאפן אין די סוכה. דער ערשטער בעלזער רב איז יא געשלאפן אין די סוכה, ער האט גאר שטארק מחמיר געווען דערויף, עס

וועגן דעם פלעגן חסידים וואונטשן "להיים" אויף מעד, אזוי איז געווען ביי פריערדיגע צדיקים, ביים רבי'ן פון לובלין, אלס איז געווען מעד.
היינט ווייסט מען שוין נישט וואס דאס איז, א גאליציאנער משקה.

ונפרדו לשלום

די סיבה איז געווען ווייל אין גאליציע איז נישט געווען קיין טרויבן האט מען געדארפט ברענגען פון אונגארן, דאס איז שוין געווען א גרויס עסק, ס'האט געקאסט אסאך טירחה צו קענען ברענגען, און ס'איז געווען זייער טייער, וועגן דעם האט מען געמאכט קידוש אויף בראנף, דאס איז דער פשטות'דיגער טעם.

יום ג' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור אצל הגה"צ רבי אלחנן האלפערין שליט"א, נאב"ד ראדימישלא

בביתו בשכונת גאלדערס גרין לאנדאן יע"א

אחר שיעור ופלפול שנשא רבינו בכולל הרבנים בשכונת גאלדערס גרין

אים געגעבן א קוש אין שמערן, און געזאגט "מיר זענען אזוי ווי ברודער". האט דער סאטמארער רב ז"ל געזאגט "איך ווייס".

דער איד וואס האט דאס געהערט האט געהאט א זון וואס האט געוואוינט דאחי, ער איז געווען א נאנטער מענטש דארט, האט ער זיך געוואגט צו פרעגן דעם רב ז"ל וואס האט דער רבי געמיינט צו זאגן?, האט דער רבי דערציילט אזוי.

דו ווייסט דאך אז דער טאטע ז"ל דער קדושת יו"ט האט געהאט שווער קינדער, אפילו בוו"ש איז דאס אויך נישט געגאנגען תיכף, און מ'האט דאך געוואוסט אז די זריקת תפוחים אין צאנז איז א סגולה, ער האט זיך דאך געהאט איינגעטיילט די טעג אין יאר, כדי עס זאל אויסקומען אז במשך די יאהרן זאל ער זיין אלע טעג יאר אין צאנז, איז ער איינמאל געווען די לעצטע טעג סוכות, און ער האט געוואלט כאפן עפל. און ער איז געווען בטבע א רוהיגער און א צוריק געצויגענער און ער האט זיך נישט געקענט שטופן, האט רבי משה'לע שינאווער, וועלכער איז דארט געשטאנען געזעהן ווי ער קען נישט צוקומען, האט ער גענומען צוויי עפל, און ער האט אים דאס צוגעברענגט. דאס זענען געווען די צוויי ווען וואס דער טאטע ז"ל האט געהאט.

האט דער רב ז"ל (רביה"ק הדברי יואל) געזאגט "בין איך דאך געבוירן געווארן דורך א ברכה פונעם דברי חיים, דאס האט דער משעחויבער רב געמיינט צו זאגן אז מיר זענען ברודער.

רבינו: כ'האב נאך קיינמאל נישט געהערט די מעשה... אזוי האט רבי ישעי'לע געזאגט 'מיר זענען ווי ברודער'

נאב"ד ראדמישלא: כ'האב געהאט אין פלאן צו זיין ביים שיעור, דער ראש הכולל איז דאך א מיינס א מחותן.

כ'האב דא צוגעגרייט א קונטרס - דעם זונטאג איז דאך געווען אן הכנסת ספר תורה, איך זאג אייביג ביי א הכנסת ספר תורה דאס פשט'ל פונעם ברוך טעם וואס ער פארענטפערט דעם שאגת ארי' (סימן לו) וועגן דעם דין פון כתיבת ספר תורה בזמן הזה - ווייל איך דאס געבן איינס פארן רבי'נס וועגן, און איינס האב איך צוגעגרייט פארן רבי'נס ברודער (הגה"צ רבי שלום אליעזר שליט"א)

רבינו: ער איז שוין יעצט נישטא, ער איז שוין אהיימוגעפארן, אבער מזועט עס אי"ה איבערגעבן.

נאב"ד ראדמישלא: כ'זוייס נישט צי איך מעג זיך ערלויבן, דאס ביהמ"ד דא האט ארויסגעגעבן א קובץ "זמן שמחתינו", אביסל באשריבן דער מנהג פון די זריקת התפוחים, דער רבי ווייסט די מעשה?

רבינו: אין צאנז איז דאך אזוי געווען דער מנהג.

נאב"ד ראדמישלא: די מעשה גייט אזוי אין קורצן גערעדט, מיינ מחותן רבי זושא'לע (האדמו"ר מטשערנאבל ב"ב זצ"ל, בן בתו של הרה"ק ר' ישעי' מטשעהויב זצ"ל) ווען מ'האט אים געדארפט ארויסברענגען פון רוסלאנד האט מען דאך געדארפט האבן געלט. דער משעחויבער רב ז"ל איז דעמאלטס ארומגעפארן מאכן געלט פאר אים, פארשטייט זיך אז ער איז אויך געווען אין סאטמאר, און דער סאטמארער רב ז"ל (רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע) האט זיך אריינגעלייגט אין די לענג און אין די ברייט אים צו העלפן. ווען ער איז אוועקגעפארן האט ער אים באגלייט עמליכע מקומות ווייטער, ווען זיי האבן זיך געזעגענט איז דער משעחויבער רב ז"ל צוגעגאנגען צום סאטמארער רב און

ווייל ער איז געבוירן פון די עפל פונעם דברי חיים. און דער פעטער האט געזאגט אז ער ווייסט... א פלא. איך הער פון איך אלעמאל שיינע זאכן..

א' מבאי ביתו: דאס לעצטע מאל האט דער רבי געזאגט אז עס האט זיך געלוינט אהערצוקומען הערן וואס דער רב דערציילט.

רבינו: דער טאטע ז"ל האט געהאט א בריוו געשריבן בעצם כתב יד קדשו פון הייליגן דברי חיים, וואס ער האט געשריבן צום קדושת יו"ט "ולא יתייאש עצמו וכו' ובמהרה תושעו בזרע ברך ה'", אזוי שרייבט דער הייליגער דברי חיים.

דער קדושת יו"ט האט געבעטן דעם ברודער דעם איהעלער רב הגה"ק רבי משה יוסף זצ"ל וואס האט געגעסן קאסט אין צאנז, אז ער זאל אים מזכיר זיין פורים ביים טיש פונעם דברי חיים. שרייבט דער איהעלער רב אין בריוו אז ער האט מזכיר געווען ביים דברי חיים, האט זיך

דער הייליגער רב אנגערופן "איך האב אים הערשט יעצט אינזיגן געהאט".

אויף דעם בריוו פונעם דברי חיים האט דער איהעלער רב צוגעשריבן די ווערטער.

ובירך רבינו על היין, ואמר: "לחיים לחיים, דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זיך זעהן מתוך שמה, מיזאל זיין געזונט און שטארק, מיט אלעם גומן".

גאב"ד ראדמישלא: מיזאל זיין געזונט און שטארק, מיט אלעם גומן. ביקור חולים.

רבינו: יא, איך האב דאס טאקע אינזיגען געהאט, ביקור חולים דרש'נט די גמרא (ב"ק ק). אויפן פסוק (שמות יח ב) את הדרך ילכו בה זה ביקור חולים, ווייל ביים מבקר חולה זיין זאל מען נישט זיצן לאנג. ילכו בה' מ'גייט תיכף.

דער אייבערשטער זאל העלפן רפואות און ישועות, מיזאל זיין געזונט און שטארק.

ונפרדו לשלום

יום ב' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור גומלין של הגאון רבי זאב פעלדמאן שליט"א, רב דק"ק עין חיים באבסניית כ"ק רבינו שליט"א

תענית (דף כו:) ביים התונתו (שיר השירים ג יא), זה מתן תורה. וכן איתא במדרש (במד"ר פ"ב ס"ה) ביים התונתו זה סיני, שנאמר (שמות יט ב) וקדשתם היום ומהר, וביים שמחת לבו זה מתן תורה שנאמר (שמות לא יח) ויתן אל משה ככלותו, ככלתו כתיב, וביאר רבינו לפי דברי החתם סופר הג"ל דלכך נסמכה דרש זה סמוך למעשה העגל, וכ"ז תלוי אי אמרינן יש אם למסורת דכתיב ככלתו חסר ו'.

ס'איז א חידוש די רש"י שנמסרה לו במתנה ככלה לחתן, וואס איז דער דמיון.

רש"י ברענגט אויך אז אזוי ווי א כלה באקומט כ"ד תכשיטין, דאס זענען די כ"ד ספרים. דאס איז דאך די תורה אליין די כ"ד ספרים, דאס זענען נישט קיין זייטיגע תכשיטים. דאס איז דאך נישט 'ככלה', נישט קיין דמיון, נאר אז איך זאג אז ס'איז געווען מיט שמחה פארשטיי איך, אז עס איז געווען מיט א שמחה פונקט ווי חתן כלה.

הגר"ז: ס'שטייט געשריבן אין די הכנסת כלה בוך אין פרעשבורג דארט איז געווען א מעשה אז ס'איז געווען א קופה פון הכנסת כלה, און זיי פלעגן געבן נאר פאר הכנסת כלה, איז אמאל געקומען א תלמיד חכם, און ער האט זיך גענויטיגט אין געלט, האט דער חתם סופר געהייסן אז

הגר"ז: דער רבי האט געכמט דערמאנט אז דער חתם סופר (לחינוך ס"ת דף ת.) זאגט אז די שמחה של מצוה איז מכפר על מעשה העגל, דכתיב (שמות לב ו) ויקומו לצחק, עי"ש.

דער הפלא"ה (הובא בדרשות חתם סופר לז' אב דף שלב.) זאגט הזורעים בדמעה ברנה יקצורו (שפגם הקדושה הרמוז בוורעיים, יתקן ע"י רנה ודמעה). והזכירו רבינו שליט"א בליל שמחת'ת דהאי שתא בפירוש דברי הפיוט ידיד נפש)

רבינו: דאס איז א צווייטע בחינה, אז ס'איז א תיקון תשובה. אבער ער רעדט פונעם הטא העגל, ער זאגט ויקומו לצחק, אז דאס איז דער תיקון.

הגר"ז: לצחק, אז ס'איז געווען א שיר מיט מחולות. **רבינו:** כ'האב געזעהן דעם חתם סופר, ס'איז מיר געווען א חידוש, כ'ביין שטיין געבליבן.

הגר"ז: דאס איז נאר אויב איך זאג יש אם למקרא.

רבינו: ס'איז אייך געפאלן דער רעיון? אז אויב לערן איך יש אם למסורת, וועגן דעם שטייט ככלתו חסר ו' (רבינו שליט"א הזכיר בדרשתו כי ענין השמחה של מצוה נלמד ממתן תורה, משה דכתב רש"י שם על הפסוק ויתן אל משה ככלותו, ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן. והוא על פי מה שדרשו חז"ל במס'

מיזאל אים געבן פון די קאסע. האט זיך דער הת"ם באצויגן אויף די רש"י אז א תלמיד חכם איז בבחי' כלה לחתן. האט דער גבאי געבעטן אז דער הת"ם זאל דאס אריינשרייבן אינעם הכנסת כלה בוך, אז אזוי ווי עס איז 'כבלה' וואס מ'זיגט כ"ד תכשיטין, הייסט דאס דאך א ת"ח וואס איז מעומר מיט כ"ד תכשיטין אזוי ווי א כלה, ממילא קען ער געבן פארן ת"ח פון די הכנסת כלה קאסע.

אזוי איז דאך א פראבלעם מיט משנה זיין מצדקה לצדקה.

וכברו רבינו לברך על היין

הגר"ז: א פלא, בנוגע צו שניידן א פירות בוים לצורך מצוה, כ'האב פונקט געזעהן יענע וואך אין אגרא דפרקא (אות רפב) ער ברענגט אז אין מדרש שטייט (שמור פליה) עצי שיטים עומדים, כאן למדך התורה דרך ארץ שלא יבנה אדם את ביתו מעצי פרי, אז דער איבערשטער אליין האט נישט געלאזט ביים משכן, עי"ש

שפעטער האב איך געזעהן א תשובה אין דברי חיים וי"ד ח"ב (סי' נז) שרייבט ער א תשובה פאר החסיד הגדול ר' צבי אלימלך אב"ד בלאזוב וואס האט געפרעגט צי מ'מעג שניידן א אילן פרי לצורך מאכט א מקוה, דער צאנזער רב איז אים מתיר.

ס'איז מיר געווען א גרויסע פלא, דער אגרא דפרקא ברענגט דאך למדך דרך ארץ, אז אפילו על פי הלכה איז מותר, אבער א 'בעל נפש יהוש לכך'.

שפעטער האט מיר עמיצער אריינגעפעקסט א תשובה פונעם צבי לצדיק פונעם בלאזובער רב וואס ער ברענגט דעם מדרש און ער זאגט אז קיין שום פוסק האט נישט געטראפן דעם מדרש, ס'איז א חידוש צו זאגן אז זיי האבן נישט געוואוסט פון דעם מדרש, אלא כן נראה אז זיי האבן דאס נישט געברענגט ווייל זיי האלטן אז ס'איז נישט להלכתא.

דער רבי האט אמאל געהערט וואס מזוייט פון פריערדיגע איבער דעם?

למשל אז איינער וויל בויען א סוכה אין גארטן, דא אין לאנדאן איז דא זייער אסאך גערטנער מיט ביימער.

רבינו: אלס וואס איז די שאלה, אלס כל תשחית צי אלס פירות בוים?

הגר"ז: אלס פירות בוים.

רבינו: א פירות בוים איז נאך הארבער (שדין כל תשחית מותר כשהוא לצורך אדם), ס'איז א גמרא אין בבא קמא (צב.), און א צוואת רבי יהודה החסיד.

הגר"ז: איך האב געזאגט אז א בוים ביי אונז אין לאנדאן איז אזוי ווי א בכור אינדערהיים, אויב עס איז געבוירן געווארן א בכור איז דאס געווען א צרה צרורה, מ'האט געדארפט אפגעהיטן ווערן פון א בכור.

רבינו: מ'האט דאס אונטערגעווארפן פאר א כהן... ער האט דאך אויך נישט געהאט וואס צו טון דערמיט. מ'האט עס נישט געקענט איינשפארן.

דאס איז געווארן דאס ווערטל דערפון, "ער דרייט זיך ארום ווי א בכור", מ'האט אים נישט געקענט זאגן קיין ווארט.

הגר"ז: פונעם פעטער ז"ל דער דברי יואל, אדער דער זיידעס, איז דא א ברור לגבי אזא שאלה?

רבינו: איבעראל טרעפט מען די שאלה, אין אלע תשובה ספרים טרעפט מען די שאלות לגבי א בוים, צו מ'מעג אפשניידן פאר א בית החיים וכדומה. אין אבני צדק (וי"ד סימן מה) רעדט ער דערוועגן. אין עצי חיים (יורה דעה סי' יב) איז אויך דא א תשובה דערוועגן. אויך אין דברי יואל (וי"ד סי' צב אות ט) (ועי"ש מה שמכאי מאביו מרן הקדושת יו"ט זי"ע בזה).

ביי אונז אין קרית יואל מאכט זיך אויך אזעלכע שאלות, מזויל צובויען ביי די הייזער און עס זענען דא הייזער, עס זענען דא פלעצער וואו מ'קען טאקע נישט בויען.

הגר"ז: מענטשן האבן טאקע מורא דערפון.

רבינו: א זאך וואס שטייט אין די גמרא פעסט, א גמרא מפורשת, און ס'איז נאך א צוואת רבי יהודה החסיד אויך.

הגר"ז: די זעלבע זאך איז לגבי אראפנעמען א מזוזה, דער בריסקער רב ז"ל איז געווען אין ירושלים, ס'איז געווען א תלמיד פונעם בריסקער רב וואס ער האט פארקויפט זיין הויז פאר א מענטש, ער האט דאס געוואלט אראפוארפן אין איבערבויען, האט ער געהאלטן אז ער מוז אראפנעמען די מזוזה, האט אים דער בריסקער רב געזאגט "ווילאנג דער טראקטאר קומט נישט אראפברעכן דאס הויז זאל די מזוזה דארט בלייבן". דאס הויז איז געשטאנען פוסט א יאר, און ער האט געזאגט אז מ'מאר נישט אראפנעמען די מזוזה, אפילו ס'איז א סכנה אזוי ווי ס'שטייט אין די גמרא רחמנא לצלן, האט ער געדארפט ווארטן ביז דער טראקטאר איז געקומען.

וכברו לשלום

דברית קודש

מב"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

נעילת חג השבועות שנת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

ויתבאר על פי מה שכתב בתפארת שלמה (פ' תבא) על דברי הגמרא (ברכות ה.) רבי אמי ורבי אסי אע"ג דהוי להו תליסר בי כנישתא בטבריא לא הוי מצלי אלא ביני עמודי היכי דהוי גרסי, דהנה הצדיקים העוסקים בתורה לשמה הם משמחים כל העולמות וממשיכים שפע רב בלימודם לעולם התחתון עולים ויורדים, ובאמת אין שיעור להיחודים והכוונות אשר הצדיקים עושים עם למודם, כי כל התורה שבע"פ המה מלאים רזין דאורייתא וסודות נעלמים, רק לפי ראות העין הם מלובשים בלבוש עוה"ז כמו שנים אוחזין בטלית וכדומה, והצדיקים משיגים את הכל ופועלים כל טוב בלימודם כמו בשעת התפלה. ועל דרך זה תקנו ברכת כהנים סמיכה לברכת התורה, כי הלימוד צריך להיות על דרך זה לברך את ישראל בכל הטוב. וזה שאמר דלא הוי מצלי אלא היכא דהוי גרסי, ר"ל בשעה שלמדו היו מתפללים בכוונה לטובת הדור להמשיך השפעות טובות לבני ישראל מעולמות העליונים, וזהו במקום רנה שם תהא תפלה, ר"ל שיהיה למודם בכוונת התפלה, עכ"ד.

ועל פי זה יש לומר מילתא בביאור העובדא שספרו לנו אבותינו (הובא בתהלה למושה) כי פעם אחת חל יום הושענא רבה בראשון בשבת, ואמר ק"ז הישמח משה זי"ע פלפול עצום בסעודה שלישית בשב"ק מלפניו, והיה זה לפליאה בעיני כל, למה לא אמר דברי כבושין כדרכו בקודש, וכענין זה שמעתי על ק"ז מרן הדברי חיים מצאנז זי"ע, שפע"א בראש השנה קודם תקיעת שופר אמר פלפול בסוגיא דנתקל פושע הוא (בבא קמא כט.). והנה אף שאין אתנו יודע עד מה בדרכי הצדיקים קדושי עליון, וכבר כתב בבני יששכר (תשרי מאמר ג דרוש ה) בסוד הדברים לומר איזה דרוש קודם תקיעת שופר, עי"ש בדבה"ק. אך לפי המבואר י"ל כי מאחר

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, פירש"י לבית יעקב אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל, עונשים ודקדוקין פרש לזכרים דברים הקשין כגידין, ובאור החיים הקדוש ביאר הכוונה בית יעקב אלו פשוטי עם, ובני ישראל היינו בני עליה. והקשה באור החיים הקדוש דלא מצינו בכתובים שני אמירות, אלא לשון אחד לכולם בדברי נועם המחיים את הנפש.

ב) במדרש ילקוט (במדבר רמז תרפ"ד) בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין, שנאמר (במדבר א יח) ויתילדו על משפחותם לבית אבותם. ודקדקו המפרשים מה ענין היחס לקבלת התורה, הלא בברית שכרת משה רבינו עם ישראל על קיום התורה והמצוות נאמר (דברים כט ט) מחוטב עצך עד שואב מימיוך.

ג) במס' פסחים (דף סה:) רב יוסף ביזמא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא. וצריך ביאור הא רב יוסף ענוותן היה, כדאיתא בגמרא (סוטה מט:) אמר ליה רב יוסף לתנא לא תתני ענוה דאיכא אנא, והיאך אמר מעצמו אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא.

ד) במדרש (ב"ר פמ"ג ס"ה) מדיכין זכו ישראל לברכת כהנים, רבי יהודה אמר מאברהם, שנאמר (בראשית טו ה) כה יהיה זרעך, רבנן אמרי ממתן תורה שנאמר (שמות יט ג) כה תאמר לבית יעקב, לפיכך אמר המקום כה תברכו את בני ישראל, וצריך ביאור מה ענין ברכת כהנים לאברהם אבינו ומתן תורה.

שהצדיקים על ידי תורתם הם משמחים כל העולמות, ועל ידי זה ממשיכים שפע רב לבני ישראל, ובכן יש לומר שזה היתה כוונתם באומרם פלפולי דאורייתא להשפיע שמחה בעולמות העליונים ויתעורר עת רצון למעלה להמשיך השפעות טובות לבני ישראל, ובאמירת פלפול פעלו ישועות ורפואות לבני ישראל כמו בשעת התפלה.

ובדרך זה יל"פ מה דאיתא בגמרא (בבא בתרא קטז). דרש רב פנחס בר חמא, כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שנאמר (משלי טז יד) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. וכתב בנימוקי יוסף, מנהג זה בצרפת, כל מי שיש לו חולה מבקש פני הרב התופס ישיבה שיברך אותו. ולפי דרכינו י"ל דלכך הלכו אצל הרב התופס ישיבה, כי על ידי כח תורתו הוא מעורר שמחה בעולמות העליונים, וממילא רב כחו להשפיע ישועות ורפואות וכל צרכי בני ישראל.

ובזה יל"פ מאמר המדרש (הובא בדמשק אליעזר) יברך ה' בתלמוד, דהנה ברכת כהנים סובלת הרבה פירושים, וכדאיתא במדרש רבה (פי"א ס"ה) 'ברך ה' בנכסים וישמרך בגופך. ולזה אמר המדרש 'ברך ה' בתלמוד, שתזכה לעסוק בתורה, ועל ידי עסק התורה יתעורר שמחה בעולמות עליונים, ובכן יושפע רב טוב לבית ישראל להיות 'ברך ה' בנכסים, שיזכו לעשירות ולפרנסה בריוח ובניקל, וישמרך בגופך, שיתרפאו כל החולים, ויזכו לכל השפעות טובות בגשמיות וברוחניות.

ולזה ביומא דעצרתא אמר רב יוסף עבדי לי עגלא תלתא, אמר אי לאו האי יומא דקא גרים, היינו יום קבלת התורה אשר אז זכו בני ישראל לכח התורה המעורר שמחה בעולמות עליונים וממשיך שפע רב לבני ישראל וכל צרכיהם בגשמיות וברוחניות, כמה יוסף איכא בשוקא, שהיה צריך להסתובב בשוקי בראי ולהיות טרוד על המחיה ועל הכלכלה בטירדת הפרנסה, אבל מכח יום קבלת התורה נמשך השפעת פרנסה בריוח ובניקל על ידי עסק התורה, ועל כן אין מן הצורך להיות בשוקא בטירדת הפרנסה, וצוה לאחרים עבדו לי עגלא תילתא, כי על ידי עסק התורה זכה להשפעת הפרנסה.

ומעתה כשקרבו בני ישראל לפני הר סיני ורצה הקב"ה לתת להם התורה, הודיע חיבתו ומעלת התורה הקדושה וסגולתה, ולזה אמר כה תאמר לבית יעקב, רמו לפשוטי עם ופחותי ערך, להם תאמר בלשון רכה, הכוונה על דברים רכים וצרכי בני ישראל הפשוטים והקטנים, שדבר זה יכולים גם הפשוטי עם לפעול בכח התורה, כי בעת שקבלו בני ישראל התורה הגיע כל איש פשוט מישראל למדריגה שיוכל לפעול על ידי לימוד התורה צרכיו כמו על ידי עבודת התפלה, ואפילו הפשוטי עם בכחם להשפיע דברים רכים, ותגיד לבני ישראל, רמו לבני עליה, להם תאמר דברים קשים כגידון, היינו כי בעת ששורה תוקפא דינא "א שווערע פראבלעם, א שווערע עגמת נפש וואס איז דא אין א אידישע שטוב", אז צריכים לפנות להבני עליה, אשר המה בכח תורתם שעוסקים בתורה לשמה יכולים להמתיק גם דברים קשים כגידון, ולגרום עת רצון למעלה בשמי מעל ויושפע לבני ישראל כל צרכיהם.

ויתכן שדבר זה מורשה לנו מאברהם אבינו שאמר (בראשית יח ה) ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו, דהנה פ"ת בגימטריא תלמו"ד, ולחם רומז על תורה דכתוב (משלי ט ה) לכו לחמו בלחמי, וזה שאמר אברהם אבינו ואקחה פ"ת לח"ם, היינו עסק התורה, ועל ידי זה וסעדו לבכם אחר תעבורו, שיזכו לסעוד לבם ולהושע בכל משאלותם, כי על ידי עסק התורה מעוררים שמחה בעולמות עליונים והוא במקום תפלה להשפיע צרכי בני ישראל כל מחסורם.

ובזה יתבאר המדרש שאמרו אומות העולם מה ראו אלו להתקר"ב יותר מן האומות, והוא ע"ד שביאר מרן דו"ז זלה"ה בדברי יואל (פ' במדבר עמוד כח) דלשון קורבה מורה על קיבול התפלות ע"ד דכתיב (דברים ד ז) כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראינו אליו, ובתרגום אונקלוס ארי מן עם רב די ליה אלהא דקריב ליה לקבלא צלותיה בעדן עקתיה כה' אלהנא בכל עידן דאנחנא מצלין קדמוהי, עי"ש. והיינו מפני מה זוכין בני ישראל לכח התפלה לפעול כל צרכיהם ומבוקשיהם, סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו לי שטר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין, דבני ישראל למדו דרך זה מאברהם אבינו שהורה להם דבר

אחד מישראל בבואו בביהמ"ד ועוסק בתורה גורם שמחה בשמי מעל, ועל ידי זה נעשה עת רצון, ונשפע לבני ישראל רב טוב. וכבר אמרו (פסחים סה:): הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מאי טעמא יום שנתנה בו תורה, והיינו על דרך שאמרו (ביצה כה:): לכם לכל צרכיכם, ברכה והצלחה ופרנסה בריוח, כי הכל הוא מכח התורה המעורר שמחה בעולמות עליונים, יעזור השי"ת שיושפע לנו מחג הקדוש הזה השפעות טובות, ואיתא במדרש (ילקוט יתרו רמז רעב) אמר הקב"ה לישראל בני היו קורין את הפרשה הזו בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה, יעזור השי"ת שבזכות קבלת התורה מחדש נזכה לברכת יברכך ה' בגופך יברכך ה' בעושר יברכך ה' בנכסים, ונושע בכל מיילי דמיטב, בני חיי ומזוני רוויחי, ימלא ה' כל משאלות לבינו לטובה, ונזכה לביאת גוא"צ בב"א.

זה במאמר ואקחה פת לחם שעל ידי עסק התורה מעוררים שמחה בעולמות העליונים, ואם כן אינם צריכים דוקא לתפלה, כי בני ישראל יכולים לפעול מבקשיהם אפילו שלא בשעת התפלה על ידי לימוד התורה.

ובזה יתבאר המדרש מדיכן זכו ישראל לברכת כהנים, היינו לכל הברכות אשר מתברכים בני ישראל בברכת כהנים כמבואר במדרשי חז"ל, רבי יהודה אמר מאברהם, כי הוא מורשה לנו מאברהם אבינו שאמר ואקחה פ"ת לח"ם הוא עסק התורה ועל ידי זה יושפע כל מיילי דמיטב, ורבנן אמרי ממתן תורה, כי בשעת קבלת התורה זכו בני ישראל לכח זה שיוכלו לפעול על ידי כח התורה כמו על ידי תפלה, ולהשפיע בזה רב טוב לבית ישראל.

ובצאתינו מן החג הקדוש הזה, עלינו לדעת ולזכור כי קבלנו כח גדול בשעת מתן תורה, אשר כל

סוגיא דתליוהו וזבין במס' בבא בתרא דף מ"ז ע"ב יום ה' במדבר תשס"ח לפ"ק - בישיבה גדולה תו"י בקרית יואל יע"א

סוף וקבל הדמים בעל כרחיה, אבל תליוהו וזבין דזביניה זביני, היינו דלבסוף שתק וקבל הדמים, וזהו שאמרו בגמ' הא דאמר רוצה אני, ונקבל זה כל זמן שלא נמצא טוב ממנו, עכ"ל הלח"מ.

והנתיבות המשפט (פי' ר"ה סק"א ביאורים) הקשה על הבית יוסף, דהא בש"ס שם מקשה אהא דאמר חמסן דיהיב דמי, אי דיהיב דמי חמסן קרית ליה הא תלוהו וזבין זביניה זבינא, ומשני הא דאמר רוצה אני הא דלא אמר רוצה אני, ולדבריו דבסתם הוי כאילו אמר רוצה אני עד שיאמר בפירוש איני רוצה, קשה הלשון מאד דאמר הא דלא אמר רוצה אני, היה לו לומר הא דאמר איני רוצה, עי"ש. ועוד יש להקשות להב"י שהעמים בגמרא שהחילוק הוא אם שתק או לא, היה לו להרמב"ם להזכיר עכ"פ חילוק זה.

וי"ל על פי מה שפסק הרמב"ם (פ"א מהל' גזילה ואבידה ה"ט) כל החומד עבדו או אמתו או ביתו וכליו של חבירו או כל דבר שאפשר לו שיקנהו ממנו, והכביד עליו ברעים והפציר בו עד שלקחו ממנו, אף על פי שנתן לו דמים רבים, הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר (שמות כ

פסק הרמב"ם (פ"י מהל' מכירה ה"א) מי שאנסוהו עד שמכר ולקח דמי המקח, אפילו תלוהו עד שמכר, ממכרו ממכר בין במטלטלין בין בקרקעות, שמפני אונסו גמר ומקנה, וכתב במגיד משנה זה מוסכם בפסק הלכה פרק חזקת הבתים (בבא בתרא דף מז:): גבי תליוהו וזבין הלכתא בכלהו הוו זביניה זביני, וטעמא אמרינן התם אגב אונסא דזוזי גמר ומקני.

ובלחם משנה שם כתב, עיקר בבא זו בפ' חזקת הבתים שאמרו שם והלכתא בכלהו הוו זביניה זביני וכו', ובסוף פרק הכונס (בבא קמא דף סב.) אמרינן מה בין גזלן לחמסן, חמסן יהיב דמי גזלן לא יהיב דמי, ופרכינן אי יהיב דמי חמסן קרית ליה והא אמר רב הונא תליוהו וזבין זביניה זביני, ותירצו לא קשיא, הא דאמר רוצה אני הא דלא אמר רוצה אני ע"כ. משמע דבתליוהו וזבין בעינן שיאמר רוצה אני. ויש לתמוה על רבינו ז"ל איך לא הזכירו. והביא מהבית יוסף (חושן משפט סי' ר"ה) שכתב, ואפשר דלא בעינן שיאמר בפירוש רוצה אני, אלא כל ששתק וקבל הדמים, אומר רוצה אני קרינן ביה, ע"כ. ביאור דבריו דחמסן היינו דצווח מתחלה ועד

הוא דאמרינן אי עביד לא מהני, ולא באיסור עשה או בלאו שאין בו מעשה. (וכ"כ הפני יהושע סוף מס' גיטין דבאיסור עשה אמרינן אי עביד מהני). והמהרש"ם הקשה עליו מסוגיין דתמורה דפריך מתורם מרעה על היפה, ותירץ המהרש"ם די"ל דלהס"ד הוי ס"ל שאין חילוק, ולמסקנא דרבי קרא דתורם מהני, י"ל דהוא הדין בכל מקום דליכא מלקות, עכ"ד.

ולפי זה מיושב קושית המגיד משנה איך המקח קיים, הא כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני, אמנם לפי האמור מובן, דהרי הכא הוא עובר בלא תחמוד דהוי לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו, וכיון דלא לקי עליה הרי אמרינן אי עביד מהני, ושפיר המקח קיים.

ובזה מיושב נמי קושית הלחם משנה למה לא התנה הרמב"ם דצריך שיאמר רוצה אני, די"ל דהא דבעינן בגמרא לרב הונא שיאמר רוצה אני, היינו דוקא לפי הס"ד דתמורה שאין חילוק בין אי הוי לאו שיש בו מלקות או אין בו מלקות, וס"ל דבשניהם אמר רבא אי עביד מהני, ומשום הכי מקשה היאך אתה אומר דביהיב דמי חמסן הוא ועובר בלאו הא רב הונא אמר תלוהו וזבין זביניה זבינא, ואי עובר בלאו אם כן אמאי קיימת המכירה הא אי עביד לא מהני, ועל זה מתרץ דרב הונא מיירי באומר רוצה אני דלא שייך לומר דלא מהני כיון שרצה המוכר, אמנם זהו רק לסברת המקשן דבלאו שאין בו מלקות נמי אמרינן אי עביד לא מהני, מה שאין כן לפי מסקנת הסוגיא דתמורה דילפינן מקרא דתורם מרעה על היפה מהני ילפינן מיניה דכל היכא שאין בו מלקות אמרינן אי עביד מהני, ומשום הכי שפיר פסק הרמב"ם דבכל אופן זביניה זבינא ולא חילק בין אם אמר רוצה אני או לא אמר, דכיון דעבר אלא תחמוד דהוי לאו שאין בו מלקות, הרי בכל אופן אמרינן אי עביד מהני, ונתקיים המקח בין אם אמר רוצה אני ובין אם לא אמר רוצה אני, ולשיטת הראב"ד דלוקה אלאו דלא תחמוד, אין הכי נמי צריך שיאמר רוצה אני כדי שתתקיים המקח וכמו שהשיג הראב"ד בזה נמי להדיא על הרמב"ם דהיינו דוקא אם אמר רוצה אני, ומיושב שיטת הרמב"ם.

לא תחמד, ואין לוקין על לאו זה מפני שאין בו מעשה, [והראב"ד השיג על הרמב"ם וזה לשונו, א"א ולא אמר רוצה אני, עכ"ל, ודעתו כפשטא דסוגיא דדוקא בלא אמר רוצה אני ואין המקח קיים אז עובר בלאו, אבל אם אמר רוצה אני על זה סובר רב הונא דזביניה זבינא ואינו חמסן ואינו עובר בלאו]. והקשה המגיד משנה למה יהיה המקח קיים, הא קיימא לן כרבא בתמורה (דף ג:) דכל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני, ותירץ כמו שקונה הגזילה בשניני, ומבואר שם (תמורה ו.) דאף לרבא קנה, הכא נמי. והקשה המנחת חינוך (מצוה ל"ח) דדבריו אינם מובנים, דשם גזירת הכתוב דדריש אשר גזל כעין שגזל, עי"ש, אבל כאן מנלן.

האומנם במנחת חינוך שם כתב ליישב קושית המגיד משנה, דבאמת הרמב"ם ס"ל כאביי אי עביד מהני, כמבואר בלחם משנה (פ"ו מהל' בכוות"ה), וכן הוא במשנה למלך (פ"ח מהל' מלוה ה"א) בשם מהר"ש יפה, וכן נראה דעת הגאון מהר"י מהאמבורג ז"ל (בשו"ת נודע ביהודה קמא אה"ע סי' עו), אך במנחת חינוך טרח שם ליישב דעת הרמב"ם אף אם נאמר כרבא והרמב"ם פוסק כוותיה.

והנ"ל בזה על פי מה שכתב שם במנחת חינוך וכע"ז כתב בנתיבות שם, דבאמת קושית הש"ס שם צריכה עיון, מאי מקשה חמסן קרית ליה והאמר רב הונא וכו', הא מצד הסברא הוא עובר בלא תחמוד אף דהמכירה קיימת, כיון דהפציר בו או תלוהו. אלא באמת היא גופא קשיא, היאך אתה אומר דביהיב דמי חמסן הוא ועובר בלאו, הא רב הונא אמר תלוהו וזבין זביניה זבינא ואי עובר בלאו אם כן אמאי קיימת המכירה, הא כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני, ואם כן אם עובר בכהאי גוונא אמאי מכירה קיימת, ומתרץ הא דאמר רוצה אני, היינו אף דהאמת דהוי חמסן ועבר על הלאו, מכל מקום רב הונא מיירי ברוצה ולא שייך לומר דלא מהני, עכ"ד (ועי"ע בשעה"פ פ"א מהל' גילה).

והנה כתב בשו"ת מהרש"ם (ה"א סי' ס) בשם שירי קרבן (ירושלמי פ"ה דפסחים ה"ד) דדוקא היכא דלקי עליה

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קריאת עשר השניות "ברך משה" רהסדרי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

משפחת פיינרווערגער שחיו

ולוקינם הרב ר' נחמן יאקאב שליט"א

הרה"ח ר' שלמה מאיר ראזנבערג שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' משה ראזנבערג שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' משה יעקב ראטער שליט"א

לנישואי צאנאיהם ביום שני באולמי "ארמונות חן"

הרה"ח ר' שלמה דוב ביקסנשפאן שליט"א

לנישואי בנו ביום שלישי באולמי "גני הדקל"

הרה"ח ר' נח קליין שליט"א

הרה"ח ר' מרדכי מנחם שפילמאן שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' ישראל יעקב שפילמאן שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' יעקב אייזיקאוויטש שליט"א

לנישואי צאנאיהם ביום שלישי באולמי "התמר"

הרה"ח ר' לוי יצחק שלמה העלד שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' נפתלי שרייבער שליט"א

לנישואי בנו - נכדו ביום רביעי באולמי "הוד והדר"

הרה"ח ר' שלמה זלמן דאסקאל שליט"א, גבאי בית מדרשינו בזכרון מאיר

לנישואי בנו ביום רביעי באנטווערפן

הרב ר' משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א, אב"ד סעקלעוויד

ולחתנו הרב ר' בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

להכנס בנו - נכדו הב' משולם שרגא ניי"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר יוסף חיים וויינבעלד הר"ו

ולחתנו הרה"ח ר' מרדכי שווארץ שליט"א, גבאי בית מדרשינו ברח' רמב"ם

להולדת בנו, נכדו - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר יחזקאל בהן הר"ו

ולאביו הרה"ח ר' חיים שאול כהן שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' דוד שלאמאוויטש שליט"א

להולדת בנו, נכדו - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

קרו

"נפש חיה"

ע"ש הרבנית הצדיקת

מרת ח' מייזליש ע"ה

בת מרן רבינו משה ז"ע

נלביע ח' שבט תשנ"ג

☆☆☆

קרו

"חסדי מנחם משה"

ע"ש

ר' מנחם משה גאנץ

ז"ע

ב"ר דוב ז"ע

נלביע י"ג מנחם אב תשנ"ב

☆☆☆

קרו

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד

טעלער ז"ע

ב"ר יחזקאל משולם ז"ע

נלביע י"א תשרי תשמ"ח

☆☆☆

קרו

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן

בערנאט ז"ע

ב"ר ישראל ז"ע

נלביע מ"ו חשוון תשל"ו

☆☆☆

קרו

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט

ז"ע ב"ר ישראל צבי ז"ע

נלביע מ' שבט תשנ"ג

וזנתו מרת חיה ע"ה

ב"ר יהושע ז"ע

נלביע י"א סיון תשנ"ה

☆☆☆

קרו

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר

בנעט ז"ע ב"ר עזרא ז"ע

נלביע כ"ג ניסן תשנ"ו

וזנתו מרת רייזל ע"ה

ב"ר אפרים ז"ע שמעון

נלביע ה' מבת תשנ"א

☆☆☆

קרו

"ממכון שבתו

השניח"

קרו

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ע

בן ר' מרדכי ווייצבערגער ז"ע

נלביע ח' כסלו תשס"ב

☆☆☆

קרו

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'

ישראל יעקב אייזנבערגער ז"ע

נלביע מ"ו אייר תשנ"ו

ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם

מענדל ז"ע ב"ו סיון תשנ"ה

ואמו מרת דינה ע"ה

ב"ר יעקב ישראל חלו ז"ע

נלביע כ"ט תמוז תשנ"ג

☆☆☆

קרו

"חסדי שמואל וחנה"

ע"ש

ר' שמואל זאב לעווי ז"ע

ב"ר יעקב דוב ז"ע

נלביע ג' תשרי תשנ"ח

וזנתו מרת חנה ע"ה

ב"ר חיים משה ז"ע

נלביע י"ב חשוון תשל"ו

☆☆☆

קרו

"אנשי חי"ף"

ע"ש

ר' אביגדור פרידמאן ז"ע

ב"ר נחמ"י ז"ע

נלביע ו' שבט תש"ג

וזנתו מרת חנה לאה ע"ה

ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ע

נלביע ב' אלול תשמ"ג

☆☆☆

קרו

"צב"א מרו"ם"

ע"ש ר'

צבי אלימלך געלכמאן ז"ע

ב"ר אברהם ז"ע

נלביע ד' אלול תשנ"ט

וזנתו מרת בריינדל ע"ה

בת ר' מרדכי מנחם ז"ע

נלביע כ"ה תמוז תשנ"ט

☆☆☆

קרו

"אפריון נמטי לר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ע

בן ר' שניאור זלמן ז"ע

נלביע ו' מנחם אב תשנ"ח

☆☆☆

קרו

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ע

ב"ר חזק' איתמר טובי ז"ע

נלביע י"ג כסלו תשנ"ה